

Poštnina plačana v gotovini.

Inozemske borze.
— **Curti**, 4. juli. Predborza. Beograd
8.96—9, Pariz 24.15, London 25.06, Newyork
515.50, Milari 48.40, Praga 15.28, Duna
0.00726.

Protestni shod geometrov

V nedeljo dne 28. junija je sklicalo Društvo geometrov v Ljubljani zredni občni zbor, da protestira proti nezakonitemu postopanju Generalne direkcije katastra pri napredovanju geometrov v visokošolsko naobrazbo. Po ostri debati o celnem geodetskem vprašanju se je na obnem zboru soglasno ugotovilo, da je skrajno krivično uvrstitve geodetov zakrivila delegacija ministrstva financ v Ljubljani, ki se ni zavzela za uvrstitve geometrov v visokošolsko naobrazbo v I. kategoriji državnih činovnikov. — Največja krivda pa pade na Generalno direkcijo katastra v Beogradu, ki je absolutno proti vsaki uvrstitvi geodetov v I. kategorijo, in sicer z ozirom na razmere, k vladajo v geometrijski stroki v Srbiji.

Razven memoranda na univerzo v Ljubljani, kjer se naproša univerzitetni svet naj zahteva od finančnega ministrstva obvezno izjavo, da se absolutni geodetski oddelek na tukajšnji univerzi uvrstijo v I. kategorijo državnih činovnikov in v slučaju negativnega odgovora, naj sklene ukiniti geodetski oddelek, ker ne more nositi odgovornosti za moralno in materialno škodo geodetov — je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija, odposlana generalni direkciji katastra in vsem poslanskim klubom:

Resolucija.

Geodeti, zbrani na izrednem obnem zboru dne 28. junija v Ljubljani, protestirajo proti nezakonitemu postopanju generalne direkcije katastra v Beogradu, ki se je postavila na stališče, da geodeti zaključijo svojo karijero z 2. stopnjo II. kategorije.

Generalna direkcija katastra, ki je kljub vsem mogočim intervencijam, storjenih od strani društva in združenja, ter posameznih poslaniških klubov zakrivila, da so geodeti uvrščeni v II. kategorijo državnih namestencev, dasi bi po svoji visokošolski naobrazbi morali biti uvrščeni v I. kategorijo, hoče se več ponižati prečanske geode te, tem, da jim krati pravico do napredovanja v drugi kategoriji, ko vendar naredba o razvrstitvi uradnikov jasno pravi, da napredujejo vsi šefi geometri zemljarine pri delegacijah v I. skupino II. kategorije. V Sloveniji in Dalmaciji so to šefi evidenčnih uradov zemljarskega katastra, ki so direktno podrejeni delegacijam ministrstva financ. Generalna direkcija katastra ustvarja s svojim postopanjem neznozen položaj, ubija moralo geodetov in s tem evidenco zemljarskega katastra, ki je produkt stoletnega ogromnega dela in truda, ustvarja položaj, ki ima lahko katastrofalne posledice za vse javno življenje. Generalna direkcija katastra mora, ako hoče kdaj vpeljati v novoizmerjenih krajih evidenco katastra, imeti za to stroko visokošolsko naobrazbo uradništvo, kakor je temu ne samo v Sloveniji in Dalmaciji, ampak tudi v vseh drugih modernih drža-

vah. Ako hoče generalna direkcija izvesti primer Srbije, si mora zagotoviti kader geodetov iz lastnih državljanov, ker jih bo drugače morala importirati iz inozemstva.

Evidenca zemljarskega katastra v Sloveniji in Dalmaciji je ena najvažnejših pa nog državne uprave, ker daje podlago vsem drugim tehničnim strokam ter je največje važnosti v zasebnem in javno-pravnem življenju. Dokler velja v naši državi princip privatne lastnine, je treba evidenco zemljarskega katastra dvigniti še na višjo stopnjo in se je nikakor ne sme omalovaževati, ne sme se je zapostavljati ali celo vnesti v njo anarhijo, ker ima to lahko usodopolne posledice za vse lastnike zemljišč.

Ker pa je za uradništvo evidenc katastra z zakoni predpisana visokošolska naobrazba, in ker je sedanje uradništvo te stroke po izjavah vseh visokih šol v Jugoslaviji, Čehoslovskiji in Avstriji fakultetsko spremno, smo menja, da mora generalna direkcija interpretirati zakon pri uvrstitvi in napredovanju uradništva geodetske stroke po razmerah evidenc katastra in izobrazbi geodetov v Sloveniji in Dalmaciji.

Opozarjamo generalno direkcijo na ta dejstva ter ponovno prosimo, da podvzame vse korake, da se geodeti (geometri z visokošolsko naobrazbo) pri evidenci zemljarskega katastra prevedo v I. kategorijo državnih namestencev in s tem popravijo krivico z uvrstitvijo v II. kategorijo. V to svrhu naj finančno ministrstvo izda dopolnilno uredbo k uredbi o razvrstitvi državnih namestencev, slično kakor je to storila za osebo finančne kontrole. V dopolnilni uredbi naj se konstatuje, da je za službo pri evidenci zemljarskega katastra predpisana visokošolska naobrazba z zakonom o evidenci katastra.

Spominjamo pri tej priliki generalnega direktorja katastra g. inž. Nedeljkovića na svoječasnno podane izjave delegatu društva geometrov za Slovenijo, da bo zastavil ves svoj vpliv, da se geodeti prevedo v I. kategorijo, ako doprinesejo dokaze svoje visokošolske naobrazbe na tehniški visoki šoli. Geodeti so doprinesli izjave tehniških visokih šol v Gradcu, na Dunaju, v Pragi, Brnu ter univerze v Ljubljani, da so absolutni geodetski oddelki na visokih tehniških šolah za svojo stroko fakultetsko spremni ter enakovredni absolventom ostalih fakultet. Pričakujemo, da bo gosp. generalni direktor dano besedo držal ter pri finančnem ministrstvu izposloval prevedbo geodetov v I. kategorijo.

Opozarjamo nadalje generalno direkcijo katastra, da se z geodeti pri posameznih ministrstvih ne postopa enako. Tako so nekateri geodeti pri ministrstvih za agrarno reformo ter poljoprivrede in vode prevedeni v I. kategorijo, kar znači, da jih ta ministrstva smatra za uradnike z visokošolsko naobrazbo.

NOVI DIKTATOR GRŠKE. Na Grškem so, kakor je znano, zopet imeli revolucijo. Na čelu revolucije je bil general Pangalos, ki je po uspešnem prevratu prevzel tudi ministrsko predsedstvo. General Pangalos, ki ga kaže naša slika, nastopa sedaj v Grčiji kot diktator. Kako dolgo ostane na krmilu pokaže bodočnost.

I. Maksimović Milenko, Beograd (župa Beograd 68,50 točk, 97,86 %;

II. Rakić Zarko, Subotica (župa Novi Sad) 68,50 točk, 97,86 %; Zic Franjo, Cetinje (župa Mostar) 68 točk, 97,14 %;

III. Pilić Dušan, Subotica, župa Novi Sad 67,50 točk, 96,43 %.

— XI. Zlet Gorenjske sokolske župe. Danes se vrši v Škofji Loki XI. zlet GSZ. Prireditelj, ki bo v tem času gotovo ena izmed največjih, obeta po predpripravi biti prava manifestacija sokolske ideje. Vsa gorenjska društva so se odzvala v velikem in častnem številu, da nam danes pokažejo v prijateljskem tekmovanju in javnem nastopu sad svojega dela in napredka v zadnjem času. Vi vsi pa, ki ste prijatelji Sokolstva in Vam je možnost dana, odzovite se danes vabilu GSZ ter pohitite v Loko, da bo slavnost čim sijajnejša.

Julijska krajina

— 700 italijanskih tajnikov za slovenske občine. Trgovska šola v Gorici se reorganizira v trgovski zavod, ki bo imel poseben tečaj, v katerem se bodo poučevali kandidati za občinske tajnike med Slovenci. Učili se bodo tudi slovensčine. Sedaj je 700 slovenskih občin brez tajnikov s predpisanimi študijami, kakor trde Italijani, in vsa ta mesta med Slovenci imajo zasesti Italijani, izšolani v omenjenem tečaju. Ti italijanski tajniki imajo biti zaupne osebe in predstraže uprave in domovine v najdelikatnejši zoni ob meji. Marsikateri italijanska nakana proti Slovincem se je že izjalovila in tako morda tudi ne bo nič z nameravanim nameščenjem italijanskih tajnikov in njihovo misijo med Slovinci!

— Miramar še vedno prazen. Tujec, ki pride v Trst, občuduje Miramar in marsikdo si ga želi ogledati tudi v notranjosti. To lahko stori proti precej visoki vstopnini ali grad je prazen. Tujec se nudi samo lep razgled sredi golih sten, Avstrijska vlada je pred vojno z Italijo grad izpraznila in na Dunaju so razmetali in pomešali iz Miramara pripeljano pohištvo med drugo. Sicer velja dogovor med Italijo in Avstrijo, da se pohištvo povrne, toda kdo ve, kaj vse je bilo v Miramaru? Na Dunaju zbira pohištvo za Miramar, ali tja ga najbrže ne bo še kmalu.

— Hrvaški delavci na Reki so zelo na poti Italijanom. Njihove novine kriče, da je od 4.000 delavcev 65 % Hrvatov poleg nekaterih tučev. Hočejo, da bi se ti hrvaški delavci takoj zamenjali z italijanskimi. Italijanska vlada se sicer obvezuje za popolno varnost in celo ravnopravnost Jugoslovenov na Reki, dopušča potem gonjo proti njim, dasi so na primer hrvaški delavci na Reki nujno potrebni in edini, ki delajo! Po bankah in podjetjih na Reki so na volilnih mestih še vedno Hrvatje, Madžari in Čehoslovaki. Tudi te hočejo odstraniti, Reka mora biti italijanska, to se pravi: popolnoma mora propasti!

— Petindvajsetletnico svojega službovanja so dopolnili s koncem letošnjega školskega leta tržaški mestni učitelji Martin Furlan na Proseku, Rafael Kosovel na Proseku in Ferdo Kleinmalr v Škedenju. Sleđnji

praznuje istočasno 25-letnico svojega pisateljevanja, katero je pričel s psevdonimom Ferdo Plenič.

— Obrtno nadaljevalna šola v Bovcu

zaključil danes svoje šolsko leto z razstavo risarskih in pisanih ter obrtnih izdelkov posamičnih vajencev.

Naša manjšinska vprašanja

Italijanske obljube...

Pred leti je naročila italijanska vlada zloglasnemu F. Babudriju, da je spisal v spakodrani slovenščini brošuro »Novim podložnikom Italije«. Brošuro so brezplačno delili po vseh šolah in po vseh slovenskih hišah. V spisu je nakupljenih toliko obljub, da so se Slovenci, ki še niso poznali italijanske neiskrenosti, knjižice razveselili. Danes pa je knjižica skoraj popolnoma izginila, ker so jih Slovenci jezni raztrgali, ko so se po nekaterih mesecih prepričali, da so bile vse lepe obljube le laž in prevara. Ako se kateri Slovenec napram oblastim in javnim organom sklicuje na obljube v omenjeni brošuri, mu s škodoželjnim nasmehom brošuro zaplenijo, ker se Italijani vendar nekoliko sramujejo svojih obljub.

Kaj se je vse obetalo Slovincem in Hrvatom v tej brošuri! Takoj v začetku je rečeno, da je zavladala Italija nad Slovenci in Hrvti »po božji volji in hirovisti laških vojakov«. Nadalje obeta, da bo Italija za Slovence kakor solnčni žarek, najboljša pokroviteljica, izvir prave svobode in tople ljubezni. Posebno se naglašajo tri obljube: 1. Italija bo vedno lojalno spoštovala pravice vsake manjšine; 2. Italija bo vedno cenila razmerni (?) glas vsake manjšinske narodnosti; 3. Italija bo dajala vedno ljudske šole v vsakem kraju, kjer je vsaj 40 otrok, ki govorijo jezik katere jugoslovanske manjšine.

Glede slovenskih šol in slovenskega jezika pa se je obetalo še sledeče: Slovenske šole s slovenskim jezikom bodo proste. Prostost in spoštovanje so v tem slu-

čaju italijanski vzori. Najboljši dokaz vam je odlok laške vlade, da se otvori v Tolminu učiteljske za slovenske gojence in gojenke. Ne povedo pa, da so imeli Slovenci celo pod sovražno Avstrijo v Gorici poleg popolne slovenske gimnazije tudi vzorno moško in žensko učiteljske, istotako pa tudi Hrvti v Pazinu. Za vse to so dobili Slovenci v Tolminu neko skrupulo za učiteljski naraščaj. Za vzgled italijanske pravičnosti navaja brošura — beneške Slovence ter laže, da je Italija vedno lepo za nje skrbela kot dobra mati, uvažuje njihov slovenski jezik ter jim da slovenske šole. (Naj bi navedli le eno slovensko šolo in enega slovenskega učitelja med beneškimi Slovenci!)

Italijanska politika s slovenskim narodom se je napovedovala s sledečimi obljubami: »Italija je delila vedno vsem enakopravno, vsem je poklanjala enako dobrotnost in enakomerno je razdeljevala luč in senco — pravice in dolžnosti. Pod Italijo bo tudi za Slovence absolutna pravica in absolutna pravičnost. Le pravičnost je italijanska podlaga. To je pot, ki vodi tudi vas Slovence do velikega cilja: do vaše narodne bodočnosti in svobode in do vašega nacionalnega in moralnega očiščenja pod Italijo.

Kolikor besed, toliko neresnic. Neprestano se italijanska vlada naravnost trudi, kako bi zadala slovenski narodnosti čim več krivic.

Edino resnični stavek v celi brošuri je ta-le: »Slovenci! Vaši pesniki in pisatelji, kakor Prešeren, Gregorčič, Medved itd., so veleznani, da bi se dal uničiti in zatreti narod, ki je rodil take može.«

Politične vesti

— Kakšno šolo hočejo imeti klerikalci?

Zadnji »Domoljub« nam odkriva, kakšno šolo si želé klerikalci. Predvsem zahteva »Domoljub« svobodo, da si klerikalci lahko izberejo šolo, kakršno sami hočejo. Starši morajo imeti pravico odločevati pri ustanavljanju in urejanju šol ter nastavljanju učiteljev, ki so samo namestniki staršev. Ker so pa duhovniki božji namestniki, so starši seveda podrejeni njim kot najvišji instanci na svetu in smejo nastavljati učitelje, kakor jim to zapovedo duhovni gospodje. »Domoljub« odreja državi sploh vsako pravico, se vmešavati v šolske zadeve. Država naj samo plačuje, a klerikalne občine naj odločujejo, kakšna bodi šola v občini in naj imenujejo ali predlagajo učitelje. Škofov tednik priznava to pravico občinam radi tega, ker obstoje občine »iz družine, zakaj po njegovi logiki država ne obstoja iz družin. »Domoljub« zahteva versko ali konfesionalno šolo. Ustanoviti se imajo pravoslavne, katoliške, protestantske, židovske in muslimanske šole, tako da bomo imeli v versko mešanih krajih, zlasti pa v mestih, najmanj po pet vrst šol, ki naj jih vse vzdržuje država. Davki se seveda ne smejo povišati. »Domoljub« zahteva torej verske šole, zakaj po čl. 1374 cerkvenega zakonika so mešane šole prepovedane. Ta člen namreč pravi: »Katoliški otroci naj ne hodijo v nekatoliške, nevtalne ali mešane šole, ki so odprte tudi nekatoličanom.« Z ozirom na to bi bilo torej tudi popolnoma dosledno, da katoliški dijaki ne posejajo univerz, ki niso izrecno katoliške. Nedavno se je sicer »Slovenec« zavzemal tudi za svobodno znanost, kar pa seveda njegovega manjšega brata in škofovega sina prav nič ne moti, da prepoveduje posejanje vseh

šol, ki niso označene izrecno kot katoliške. Ker pa nimajo nikjer na svetu državnih konfesionalnih šol, bi bilo sklepati, da žive drugod sami brezverci in da so dobri katoliki samo naši slovenski klerikalci, ki se točno drže člena 1372 cerkvenega zakonika in ki zaradi tega reklamirajo zase vsaj absolutno komando v občini, ker jo ne morejo imeti v državi, dasi tudi v njej odločujejo v narodni skupščini svobodno izvoljeni ljudski zastopniki staršev kot svobodni državljani demokratske države!

— Konkordat z Vatikanom. Pogajanja za konkordat z Vatikanom so začasno prekinjena. Predsednik naše delegacije dr. Vota Janjič se v nekaj dneh vrne iz Rima v Beograd, da poroča vladi o stanju pogajanj. Kakor zatrjujejo, spletkarje gotovi klerikalni krogi z vsilo proti našim zahtevam, da se v naše cerkve uvede slovensko bogoslužje, v Beograd je prisel barski nadškof dr. Dobrovič, da se informira o pogajanjih za konkordat. Kakor je znano, je v njegovi škofiji že uvedeno slovensko bogoslužje in kar je tam prav, bo pač prav tudi za ostale katoliške pokrajine naše kraljevine. Dr. Dobrovič je odločen zagovornik slovenskega bogoslužja.

— Najobčutljivejša težnica na svetu. Mendelejev, sin slavnega ruskega učenjaka, sedaj laborant v petrogradski glavni zbornici za težnice in mere, sestavlja precizno tehnično lastne konstrukcije, ki imajo biti najtočnejša tehnična telesa sveta. Določiti ima teža teles celo na eno milijardino grama, s čimer se omogoči reševanje raznih vprašanj iz stroke o teoriji privlačnosti. Ta težnica se ima vporabiti tudi pri preizkuševanju Einsteimove teorije.

— Avto in telefon v Zvezdjenih državah. Avtov je v Zvezdjenih državah 17,7 milijonov, telefonskih abonentov pa 15,4 milijonov. Na 100 avtov pride 81 telefonskih zvez. Po drugih državah po svetu odpade na 100 avtov 250 telefonov, v Evropi prevladuje telefon na celi črti. Ameriški avto je danes za 30% cenejši nego pred vojno. Sijajni statistični avtov sledi temna nezgodna statistika. Leta 1924 je bilo 19.000 smrtnih nezgod in 450.000 drugih nezgod z avtomobili. Na dan je z avtom ranjenih 1200 oseb in ubitih 52.

Pravi patentirani
Marsnerjevi šumeti
limonadni bonboni
se dobijo povsod!

Varstvena znamka. — Tovarna zaloga:
2147 **JOSEF VITER**, Ljubljana, Kerkov trg 8

Sokol

I. medzletne tekme JSS v Beogradu

Tehnični odbor JSS objavlja sledeče rezultate članske tekme:

V višjem oddelku so tekmovali 4, v srednjem 10, v nižjem 39 vrst. Posameznikov je tekmovalo v višjem oddelku 38, v srednjem 108, v nižjem 301.

Za prvenstvo so tekmovali bratje: Derganc Stane (Ljubljana I), Jeršek Pavle (Ljubljana II), Lovšin Evgen (Ljubljana I), Poljšak Rudolf (Celje), Primožič Ciril (Beograd), Primožič Josže (Ljubljana II). — Tekma za prvenstvo, šestbojni in posebne tekme se vsled vremenskih neprilik niso dovršile.

V višjem oddelku (dosegljivih 580 točk) so zmagale vrste:

I. Ljubljana (župa Ljubljana), 488,25 točk, 84,18 %;

II. Ljubljana I (župa Ljubljana), 477,25 točk, 82,28 %;

III. Ljubljana II (župa Ljubljana), 260,75 točk, 62,20 %.

V srednjem oddelku (dosegljivih 520 točk) so zmagale vrste:

I. Maribor (župa Maribor), 455,75 točk, 87,64 %;

II. Celje (župa Celje), 407,25 točk, 78,32 %;

III. Ljubljana II (župa Ljubljana), 394, — točk, 75,77 %.

V nižjem oddelku (dosegljivih 400 točk) so zmagale vrste:

I. Subotica (župa Novi Sad), 372,75 točk, 93,19 %;

II. župna vrsta (Mostar), 369,75 točk, 92,44 %;

III. Sombor (župa Novi Sad), 360,25 točk, 90,06 %.

V tekmi posameznikov so zmagali v višjem oddelku (dosegljivih 100 točk):

I. Sršen Srečko, Ljubljana (župa Ljubljana), 93 točk, 93 %;

II. Zilič Stane, Ljubljana (župa Ljubljana), 91,75 točk, 91,75 %;

III. Orel Vlado, Ljubljana (župa Ljubljana), 86,50 točk, 86,50 %.

V srednjem oddelku (dosegljivih 90 točk):

I. Splichal Jože, Novo mesto (župa Novo mesto), 85, — točk, 94,44 %;

II. Splichal Pavel, Novo mesto (župa Novo mesto), 83,75 točk, 93,06 %;

III. Ojster Ivan, Maribor (župa Maribor), 83, — točk, 92,22 %.

V nižjem oddelku (dosegljivih 70 točk):

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Dočim je bil cesar še neodločen in se še ni hotel vezati na nobeno odločitev, je cesarica Zita naglo pripomnila:

»Nič preveč ne zaupam v Vaš načrt, grof Erdödy. Horthy je prejasno pokazal svoj namen, si zagotoviti oblast, kakor da bi mogla verjeti, da bi mogel že sam prihod njegovega veličanstva spreminiti njegovo mišljenje; na drugi strani pa ne smatram za ogroženo življenje njegovega veličanstva in sem sama prepričana, da bi njegov povratek vzbudil v narodu razpoloženje in simpatije.«

Nato je tiho šepnila cesarju: »Wolkenstein je vendar pisal, da potrebuje še nekaj mesecev za priprave. Gre za poskus, ki ne more imeti slabih posledic.«

Cesar se je odločil: »Potovala bova skupaj, grof. Ne verjamem, da bi bil Wolkenstein odsvetoval ta poskus, ki je nesporno propagandno sredstvo, katerega ne smemo podcenjevati.«

Erdödy, ki ni bil poučen o Wolkensteinovem delovanju in je samo površno poznal grofa, je bil

zadovoljen s cesarjevim pritrdilom. Poskus s cesarjevim povratkom na Ogrsko zanesti zmedo v Horthyjevo notranjo politiko, mu je povzročal skrivno veselje. Dasi je bil zvest cesarju, ki mu je bil vedno prijateljsko naklonjen, vendar ni bil nikakor fanatičen monarhist, ki bi žrtvoval življenje in imetje za vzpostavitev odstavljene kralja. — Njegov predlog se mu je sicer zdel prikladen, da zopet vzbudi v ljudstvu spomin na kraljeve pravice in omaja pozicije Horthyjeve vlade, ni pa računel na poln uspeh tega podjetja. Smatral je stvar, kakor cesarica, za dobro propagandno sredstvo monarhistične agitacije. Zaupanje, ki ga je kaval kralji, hoče se neopričakovano pojaviti sredi zvojnega naroda in se popolnoma zaupati njegovi zvestobi, je moglo samo dobro učinkovati in vzbuditi v ljudskih masah nove simpatije...

Tako so uprizorili cesarjev povratak na Ogrsko. Skrivaj, pod tujim imenom je Karel odpotoval v spremstvu grofa Erdödyja preko Dunaja v Budimpešto. Na Dunaju se je ustavil en dan, ne da bi kdo vedel zanj. Skrivaj se je. Kljub napetemu pričakovanju, kakšen izid bo imelo njegovo podjetje, je bil duševno močno potrjen in mučila ga je misel, da se mora kot begunec skrivati na tleh, kjer so preje stoletja gospodovali njegovi pradedje. Spominjal se je, s kakšnimi nadami so ga pozdravili narodi, ko je nastopil vlado, kako so mu takrat izražali svojo vdanost in svojo ljubezen! Razmišljal je o tem in začutil, da ni brez krivde, da je razpadlo cesarstvo. Poslušalo ga je celo svetlobo, je

marsikaj storil in opustil, kar je izpodkopavalo temelje državi. Kot težak kamen je ležal spomin na te dogodke v njegovi duši. Često je s silo moral zadušiti solze, ki so mu ob spominu na te čase privrele v oči kot spremeljevalke težke boli, ki mu je razjedala dušo...

V dvorcu v Budimpešti je k službojočemu častniku stopil oficir, čigar dolgi plašč je skrival njegovo šaržo.

»Ali morem govoriti z ekscelenco Horthyjem, gospod stotnik?«

Stotnik je to zanikal. Presenečen po kratkem resnem vprašanju, je vkljudno pristavil: »Ne brez predhodne prijave pri krilnem adjutantu.«

Neznani oficir je, smeja se, oprl svoj pogled v stotnika.

»Ne poznate me, gospod stotnik? Nadejam se, da bo njegova ekscelenca meni pač dovolila razgovor. Jaz sem kralj Karel. Prijavite moj prihod njegovi ekscelenci!«

Stotnik se je presenečeno umaknil za korak in se postavil v strumno pozicijo. »Na službo Vašemu veličanstvu!« Nato je teklen v stražnico in telefoniral neverjetno vest krilnem adjutantu, ki je ž njo odhitel k državnemu upravitelju, Horthyju. Bil ves presenečen, vendar pa ni bilo v njegovi zunanjsčini opaziti ničesar, kar bi kazalo na razburjenost in vznemirjenost. Zaukazal je, naj cesarja odvedo v eno izmed kraljevskih dvoran. Po nekaj minutah se je tudi sam napotil tja.

Karel ga je sprejel z razproširtimi rokami in ga presrečno objel.

»V posebnem zadovoljstvu mi je, da Vas zopet vidim, ekscelenca!«

Državni upravitelj se je vedel vladno, skora nedostopno. »Veličanstvo, presenetili ste me s svojim prihodom. Bojim se, da bi stvar ne imela neprijetnih posledic.«

Cesar se je vsedel in nato se je vsedel tudi Horthy.

»Ekscelenca, razumeli boste, ako hočem v svojem kraljestvu, katerega zakonodajni zbornici sta proglasili vzpostavitev kraljevine, zopet vzeti v roke vladarsko žezlo.«

Vašemu veličanstvu v tem slučaju ne bo mnogo koristilo moje razumevanje. Nobene nade ni, da bi bilo mogoče premagati odpor, ki bi nastal v slučaju, da bi Vaše veličanstvo zopet hotelo zavladati na Ogrskem. Ne samo nevolja vsega naroda proti habsburškemu gospodstvu, ki bi se končno dala ukrotiti, marveč predvsem zunanje politične razmere so proti temu načrtu. Nove države Romunija, Jugoslavija in Češkoslovaška bi porabile vsa sredstva vojaške sile, da preprečijo vzpostavitev habsburške dinastije. Madžarska bi se zapletla v novo vojno. Antantne države bi se znova umesale in znova bi bil razrušen državni red, ki je bil jedva vzpostavljen. Vaše veličanstvo moram prositi, da bi, uvažujoč blagor države, ostali pri tem kratkem posetu in nato takoj zapustili Ogrsko.«

Z goropo primesijo v izrazu je cesar odvrnil:

Prosveta

K reformi in centralizaciji državnih knjižnic

Dr. Iv. Zibert.

II.

Ze stara težnja akademsko izobraženih uradnikov in knjižničarjev je bila, da se vprašanje dela na modern način reši. Vsako delo mora odgovarjati izobrazbi delavcev, česar ne zahtevajo toliko gospodarski ozirki kakor psihološki, kar je znano iz psihotehnike. Pisanje kot mehanski posel je pri nas že precej dolgo v najširših krogih znana umetnost in »lepa« pisava je vse prej kakor privilegij intelektualcev. S pisalnimi stroji se bodo mogli končno sprijazniti tudi ljudje, katerim so historizni pretekli časovi bližji kakor sedanjost. Ne bom govoril o boju, ki ga je vodilo akademično izobraženo uradništvo zoper birokracijo. Rešitev tega vprašanja je bila pravzaprav mogoča le od moderno, oziroma brez predsodkov mislečih oseb. Marsikdo se je čutil ogroženega v svoji poziciji in je smatral za degradacijo svoje znanstvene usposobljenosti in preteklosti, če bi bilo pomembno uradništvo vršilo isto nalogo, kakor oni v prejšnji dobi. Tudi dobra volja je potrebna, ker ovira marsikatero reformo poleg nevednosti pomanjkanje resne volje in — rečimo odkrito, saj ne velja to le za knjižničarje — tudi zlobnost.

Na dunajski univerzitetni knjižnici, ki je bila v Avstriji še najboljša, so se zahtevale leta in leta potrebne reforme, ostalo je kvečjem pri starih in teh vprašanjih; sedaj v novem direktorijem je šlo vse naenkrat, in njegovi energiji tudi višja birokracija ni mogla več kljubovati. Reforma je bila sedaj pa tudi ložja. Tradiciji in starega šmrlja so se čestokrat držali na večjih zavodih, ki so itak reformam manj dostopni. Nastavljali so samo akad. naobrazene ljudi in so se zato protivili vpeljavju srednjega in nižjega knjižničarskega uradništva. Za one, ki so bili pod zvezdo sreče rojeni, se bilo to dobro in prijetno, pripravljali se se za docenture in imeli so druge postranske posle, a drugi so imeli zopet opravila, ki so jih poniževala in kakršna vrše na napred-

nih zavodih že zdavnej pomožni uradniki in tiparice. O tem ne more biti več debate, da bi znali in zato morali res le doktorji — recimo neznanstveno — naslovne liste knjig prepisovati, urejevati itd. Ne govorim o izjemnih slučajih, o malih zbirkah knjig itd., marveč o principu in o delu, ki se vrši po eni šabloni, oziroma po šablonah. Prej omenjeno naziranje o delu akademikov v knjižnicah se je moralo vnezditi v glavah onih, ki sami tega več ne delajo ali pa ne vedo, česa vsega se učijo v urejenih in v trgovskih šolah, kako se dela v urejenih knjižnicah, in ljudskih knjižnicah, v komercialnih podjetjih, kaj delajo v registraturah, kaj vse preparatoriji naravoslovnih oddelkov itd. Razdelitev dela je bila krivica in je krivica, če ne funkcije knjižnice kakor bi morale, oziroma dejstvo, da pomožnega pisarniškega dela ne opravljajo tudi v knjižnicah oni, ki so v prvi vrsti poklicani za tako delo.

Velika knjižnica je jako kompliciran aparat in potrebuje dandanes od akademikov drugega, duševnega, kvalitativnega dela, ki naj tako smoteno služi kot pomožni aparat znanstvenemu napredku. Vem, da ima razvoj vsake vede ob potu svojega napredka sledove, spomine in znamenja, in tudi literarne relikvije, ki zahtevajo, da jih s spoštovanjem hranimo. Študij in statistika znanstvenih knjižnic nam pa kažejo, kaj služi kot podlaga znanstvene bodočnosti in česa se v knjižnicah največ išče in potrebuje, česa v drugi stopnji, v tretji itd. in skrb za obile, dobre, priročne in znanstvene knjige, za časopise za najnovejši razpravi in doneski, skrb za važno strokovno literaturo, za referate itd. je gotovo potrebnejša, kakor skrb za kake stare literarne spomenike, po katerih se slučajno povpraša, da napolni njih opis par honorarnih tiskanih vrst več, in kakor skrb za razne zaprašene omare.

Da je knjižništvo kos svoji nalogi, se mu mora omogočiti, da izpolnjuje akademično izobraženo uradništvo na teh zavodih svoje naloge na način, ki odgovarja sedanjemu času in ne pretekle dobi in krošnjarijenju z anahronizmi in historizmi! Biblioteka so orožje, kjer se kuje v prvi vrsti orožje za duševni boj in za bodočnost.

— Razstava A. Črnigaja Poročajo nam: Te dni se vrši v Jankovčevem paviljonu razstava slik, risb in grafike A. Črnigaja. Razstava bo trajala od 5.—19. julija in bo obsegala Črnigajev impresivistična, ekspressionistična in kubistična dela, tako da bo tu prvič javnosti na oglede razvojni teh treh stremiljenj. Slike bodo urejene tako, da bodo obiskovalci lahko natančno spoznali bistvene razlike med temi tremi strujami. Nadalje pravi poročilo: Namen razstave ne bo, da se slikar Č. sam proslavi, marveč, da se obiskovalci zamislijo v sodobne umetnostne probleme, ter da bo stik med umetnikom in občinstvom organičen, naraven. Zakaj umetnost ne služi za uživanje, marveč za umetnostno izobrazbo ljudstva ter za razumevanje duševne časovne geometrije.

— »Jugoslavenska Nilva« prinaša v številki z dne 1. julija to-le vsebine: Dr. St. Frank: Život: pravo, filozofija. Božo Lovrič: Paljetkovanje. Danko Andjelčević: Abe. Vjekoslav Majer: Dječica grada in proleće. Rikard Katalinić-Jeretov: Primorska popevka. Antun Barac: Književnost kao socijalni faktor. Dr. Čremošnik: Novčarstvo u starom Dubrovniku. J. H. Milović: Zaščita dece.

Šentjakobski gledališki oder pozivlja gospode in gospodične, ki imajo veselje do igranja, da javijo svoj pristop na gornji naslov.

— Glasbeno društvo »Stanković« v Beogradu potrebuje za svojo glasbeno šolo, ki se prične 1. septembra t. l., direktorja šole in učitelje. Strokovno usposobljene osebe, ki bi hotele sprejeti to službo, naj se obrnejo pisмено najdalje do 1. avgusta t. l. na Društveni dom, Miloša Velikega ulica br. 1 v Beogradu in priložijo svoje adrese.

Laford Hearn:

Čuše

»Vrtinar Kinjuro, čigar glava je jezič, kot da je iz slonove kosti, se je za trenutek vsedel na rob itanove« pred mojo knjižnico, da bi pokadil pipo »a hibaku.« Ki stoji vedno zanj pripravljeno. Ko je kadil, je našel priliko pokazati mladega pomagala. Kaj je deček naredil, ne vem; slišal sem le, da mu je Kinjuro rekel, naj se vede kot bitje, ki ima več kot eno dušo. Ker so me te besede zanimalo, sem stopil iz sobe in se vsedel k vrtarju.

»Kinjuro,« sem rekel, »ne vem, če imam sam več kot eno dušo, radi bi pa vedel, koliko jih imaš ti.«

»Ker sem samopašnik, imam le štiri duše,« je odgovoril z neomajnim prepričanjem.

»Štiri!« sem vskliknil, ne vedoč, če sem prav razumel.

»Štiri!« je ponovil, »Toda ta deček ne more imeti več kot ene, preveč je nepotrpežljiv.«

»In kako si razvidel, da imaš štiri duše?«

»So modrijani,« je rekel in iztrkal srebrno pipo, »modrijani, ki vse to vedo in tudi stare knjige so, ki to uče. Po starosti človeka, po letnem času rojstva in po zvezdah se določi število duš. Toda o tem vedo le častitljivi starci. Današnji mladi ljudje, ki se uče od zapadnih dežel, ne verujejo.«

* Iesen pod
** žerjavica

»Povej mi, Kinjuro, ali se nahajajo ljudje, ki imajo več duš, kot ti?«

»Gotovo: nekateri jih imajo pet, drugi šest, nekateri sedem, a drugi celo osem. Toda bogovi jih ne dovolijo nikomur več kot devet.«

To se mi ni zdelo verjetno, kajti spominjal sem se žene, ki je živela na drugi polovici zemeljske oble. Imela je več generacij duš ter se je znala vseh posluževati. Nosila je svoje duše, kakor druge ženske obleke ter jih je menjala večkrat na dan. Vem, da v garderobi kraljice Elizabete ni bilo toliko oblek, kakor je imela ta dama duš. Glas in način mišljenja je menjavala z dušami. Včasih je bila, kot bi prišla z juga, celo oči je imela rjave; včasih kakor bi bila s severa in oči so bile sive. Včasih je bila iz 13. stoletja, drugič iz 18. Ljudje si niso bili svesti svojih čutov, ko so to videli in hoteli so tajnost izslediti tako, da so si izprosili od dame fotografije in jih primerjali. Fotografiji so bili zelo veseli, ker žena je bila čudežno lepa. Kako pa so ušupnili, ker niti dvakrat ni bila enaka. Može, ki so jo najbolj občudovali, se je niso upali vzljubiti. Bilo bi nesmiselno, saj je imela preveč duš. Marsikateri, ki to čita, mi bo prišril.

»V tej deželi bogov je to mogoče, Kinjuro, toda so kraji, kjer imajo le zlate malike in tam je vse drugače. Prebivalci duše naravnost mučijo. Medtem, ko imajo nekateri le po eno ali celo le po pol, so drugi z dušami preobloženi, za katere nimajo hrane, niti ne vedo, kaj početi z njimi. Take duše mučijo človeka čez mero. Seveda so to duše zapadnih dežel. — Toda, prosim, povej mi,

Naredba o razvrstitvi igralcev

I. kategorija. Tehnični vodja s fakultetsko izobrazbo.

II. kategorija. I. skupina: stalni člani. Redni člani drame, opere in baleta, renomirani umetniki, kapelniki, reditelji brez fakultetske izobrazbe in glavni tehnični šefi, vsi s 15 let službe v Narodnem gledališču, kakor tudi dramski umetniki s 25 leti in operni s 15 leti priznanega umetniškega delovanja in smatranj kot redni člani, vsi po mnenju strokovnega sveta.

Akademski slikarji z nad 15 leti službe v Narodnem gledališču.

2. skupina. Redni člani drame, opere in baleta — prvaki, reditelji brez fakultetske izobrazbe, prvi koncertni mojstri in javni tehnični voditelji z nad 12 leti službe v Narodnem gledališču po mnenju strokovnega sveta.

Akademski slikarji z nad 12 leti službe v Narodnem gledališču.

3. skupina. Reditelji brez fakultetske izobrazbe, akademski slikarji, kapelniki in glavni tehnični voditelji.

Redni člani drame, opere in baleta — umetniki; prvi koncertni mojstri, solisti orkestra, člani orkestra z dovršenim konservatorijem in korepetitorji z nad sedem let službe.

4. skupina. Prvi koncertni mojstri.

Redni člani drame, opere in baleta — umetniki; korepetitorji, solisti in člani orkestra z dovršenim konservatorijem z nad tri leti službe.

5. skupina. Redni člani drame, opere in baleta — umetniki; korepetitorji, solisti in člani orkestra z dovršenim konservatorijem.

III. kategorija. 1. skupina. Epizodisti, člani drame in opere, korifeji, člani orkestra, šepetalci, scenisti, kvalificirani člani zborov in baleta, tehnični voditelji in arhivarji, vsi z nad 15 let službe.

2. skupina. Epizodisti, člani drame in opere, korifeji, člani orkestra, šepetalci, scenisti, kvalificirani člani zborov in baleta, tehnični voditelji in arhivarji, vsi z nad 9 leti službe.

3. skupina. Epizodisti, člani drame in opere, korifeji, člani orkestra, šepetalci, scenisti, scenografi, kvalificirani člani zborov in baleta, arhivarji in kvalificirani delavci — mojstri, vsi z nad pet leti službe.

4. skupina. Epizodisti, člani drame in opere, korifeji, člani orkestra, šepetalci, scenisti, scenografi, kvalificirani člani zborov in baleta, arhivarji in kvalificirani delavci — mojstri.

Zvaničniki. Začasni člani drame, opere, zborov in baleta, prepisovalci, zvaničniki, baletski zbor, odrski delavci in delavci v delavnicah, stalni statisti in to: 1/2 od celokupnega števila z najmanj 15 leti službe v prvo skupino in 1/4 od celokupnega števila z najmanj 9 leti službe v drugo skupino.

V I. skupino sluge z najmanj 15 leti službe.

DRZNA PLAVALKA je znana ameriška sportistinja Truda Ederle. Preplavati hoče morsko ozino, ki loči Anglijo od Francije (Canal La Manche). Naša slika kaže Trudo Ederle na potu v Anglijo na krova parnika »Berengaria«.

— Medmestna tekma Zagreb-Split se igra 12. t. m. v Zagrebu mesto tekem v proslavo 5-letnice ZNP, ki se je odgodbila radi odpovedi beogradskih Jugoslavije in zagrebškega Haška.

— Turistom sporoča pisarna SPD, da morajo prinesiti seboj, ako prihajajo v pisarno po uverjenja, društveno legitimacijo s sliko. Brez te legitimacije pisarna ne bo izdajala uverenj.

— Uradno glasilo JNS, Zagrebške »Novosti« poročajo, da so postale uradno glasilo JNS. Tozadevno poročilo se nahaja v včerajšnji številki, na kar opozarjamo klubove vse podsaveze in ZNS.

— Sava kolesarski in motociklistično društvo v Ljubljani je pokazalo svoj lep razvoj v nedeljo, ko je priredilo izlet v Zg. Kašelj k novemu kolesarskemu društvu »Zarja«, katero je imelo svojo prvo dirko in veselic. Izleta se je udeležilo 56 članov in članic v vzornem redu in disciplini ter so bili vsi udeleženci prav zadovoljni. Kakor čujemo, priredi društvo »Sava« še letos eno dirko na progi Šiška-Tržič in nazaj ter nas veseli, da se tako krško razvija na sportnem polju.

— Ilirija : Olimpija (Reka). Danes in jutri ob 18. igrišče Ilirije. Gostovanje reškega prvaka Olimpije obeta prinesiti v naš ključek pomladanske nogometne sezone dve izredno zanimivi tekmi, za kateri vlada med sportno publiko veliko zanimanje. Moštvo Olimpije, čegar slika je izložena v oknu tvrde Magdič, šteje med one reprezentante italijanskega nogometa, ki so dosegli na pram našim klubom doslej posebno ugodne rezultate. Igralo je s Haskom 2 : 0, Concordio 3 : 1, Ilirijo 3 : 0 in s Hajdukom 1 : 2 in 2 : 2. Razen tega beleži pozitivne rezultate tudi namup nekaterim znanim avstrijskim in budimpeštanskim klubom. — Igra Olimpije karakterizira ne samo italijansko moštvo v splošnem lasten resoluten start in izvrstna igra z glavo, temveč prav tako solidna tehnika in kombinacija, tudi fizično je krepko razvito. — Ilirija se sicer nada, da so bo na lastnih tleh mogla revanširati za negativen rezultat na Reki, naloga pa, katero si stavi s tem, je zelo težavna. Vstopnina je za ozirom na dvadnevno gostovanje Olimpije nižja kot običajno za mednarodne prireditve, posebno velja to za tribunske sedeže. — V nedeljo ob pol 17. predtekma Ilirija rez : Hermes komb. 1351/n

Finalno tekmo za državno prvenstvo

Zagrebške »Novosti« prinašajo iz Beograda to-le zanimivo skico o razpoloženju in nervoznosti, ki vlada v Beogradu med tamošnjim sportnim občinstvom rade nedeljske tekme za državno prvenstvo med Jugoslavijo in Gradjanskim:

—Tudi ti?

—Naravno. Ne samo jaz. Vsi brez izjeme! Vsi moramo na pot, ker od nas zavisi tisti »teraj — pucaj!« More, zmaga je naša!

Tako se po priliki komentira nedeljska tekma po kavarnah. Ni šala imeti državno prvenstvo v rokah in ga eventualno izgubiti. Beograd trdi enodušno, da ga ne izgubi. Veruje v prvaka, Kibici se bodo morali žrtvovati in potovati v Zagreb.

Poseben voz, ki ga je dobila Jugoslavija, je razprodan. Mnogi odhajajo iz tatišstva, ker ni kart. Čakajo, da ministristvo saobraćaja poveča že dovoljeni posebni vlak. V Zagreb prispe zanesljivo 800 do 1000 kibičev. Iz Beograda odpotujejo v soboto zvečer.

Mnogi komentirajo v Beogradu zagrebško vest, da »so igrači Gradjanskega od prejšnje sobote internirani in da žive po receptu«. Kibici se bodrilo tako-le: »Dobili bomo že recept od Zene in Senegalca, čim prispejo v 16-meterski prostor.« Mnogi drago kibičev z »enajstmetrovkami«, s katerimi je do sedaj zmagovala Jugoslavija. »Ne govorim, vse je bilo do sedaj enajstmetrovka!« Resnejši sportniki, ki računajo z eventualnostmi, dajejo prednost običajnim stvarim — igrišču, občinstvu, sodnikom — ključ temu, da so pred tekmo Jugoslavija-Hajduk govorili, da pri moštvi, kakršno je Hajduk, ne morejo odločati slične malenkosti.

Nervozja je v Beogradu zajela vse sportnike enako kakor v Zagrebu. Moramo pa priznati, da so igrači Jugoslavije povsem hladnokrvni. Mirno čakajo na finalno tekmo. Izvajajo kondicijski trening in se ne brigajo za okolico, za klepetavo čaršijo. Večinoma se izogibajo dotikov s kibiči. Na vprašanja o tekmi ne dajejo odgovora. Pri treningu jim nagaja deževno in hladno vreme.

— Igrači Gradjanskega kantoniirani. Radi nedeljske tekme za državno prvenstvo so bili igrači Gradjanskega kantoniirani.

čemu je dobro imeti več kot eno dušo?«

»Gospod, ko bi imeli vsi enako število duš, ki bi bile tudi enake med seboj, bi bili vsi ljudje eni misli. Da se pa ljudje razlikujejo, je očividno. Vrok razlike je število in način duš.«

»Kaj je bolje, imeti eno ali več duš?«

»Več.«

»Torej je oni nepopoln, ki ima le eno?«

»Zelo nepopoln.«

»Ima nepopoln človek vedno tudi slabe prade?«

»Ne.«

»Morda je torej človek, ki ima le eno dušo, imel prade?«

»Gobovo.«

»Kaj se je zgodilo z onimi osmimi, katere je imel prade, ki jih pa nismo imeli?«

»To je božje delo! Bogovi nakažejo vsakemu toliko duš, kolikor jih pač zasluži. Pravični jih dobi več, krivični manj.«

»Torej ne podedujemo duš od staršev?«

»Ne. Neskončno stare so duše, njih leta so brez števila.«

»Nekaj bi rad vedel. Ali more človek dušo od duše ločiti? Je lahko ena njegovih duš v Kyotiju, druga v Tokyju, tretja v Matsue-ti?«

»Ne, to ni mogoče, duše se ne ločijo.«

»Kako? Druga je v drugi shranjena?«

»To vedo le bogovi.«

»Torej se nikdar ne ločijo?«

»Včasih se to le zgodi, toda takrat pride človek od pamet. Norci so izgubili eno dušo.«

»Toda, kaj nastane po smrti iz duš?«

»Ostanejo tudi tedaj še skupaj. Ko človek umrje, se presili na streho in ostanejo tam 49 dni.«

»Kje na strehi?«

»Na slenu.«

»Ali jih lahko vidimo?«

»Ne, so kot zrak. Gibljejo se semtertja, kakor lahen veter.«

»Zakaj ne ostanejo 50 dni zgoraj, temveč le 49?«

»Sedem tednov jim je dano, predno se ločijo. Sedem tednov je 49 dni. Toda ne vem, zakaj tako.«

Stara vera, da ostane človekov duh nekaj časa na strehi, mi ni bila nova; čital sem o nji v več japonskih dramah. Toda nikdar nisem čul o sestavljenih dušah. Vprašal sem vrtarja o tem, ker bi rad zvedel, od kod to ve. Odgovoril pa je, da je to vera pradedov.

Povedal pa mi je še naslednje:

»Če zve zakonska žena, da ljubi njen mož na skrivaj drugo, se večkrat zgodi, da pregrešna dobi bolezen, ki je ne more noben zdravnik ozdraviti. Kajti ena soprogina duša, vsled sovraštva in žalosti do skrajnosti razburjena, se preseli v telo nasprotnice in jo uniči. Toda tudi prava žena zbolj za nekaj časa, ali pa izgubi pamet, ker ji manika ena duša. Se nekaj je nam Japoncem znano, kar vi, ki ste od zapada, ne veste. S pomočjo bogov se izseli duša za nekaj časa iz telesa, to pa le v dobre namene. V tem slučaju se telesu ne pripeti

hudega. Poslušajte, kako se tak čudež zgodi. Mož ljubi lepo deklico, ki bi jo rad poročil, o njeni ljubezni pa ni prepričan. Gre torej h kanushiju* bližnjega templja in prosi bogove resnice. Duhovniki ga ne vprašajo po imenu, temveč le po dnevu in uri rojstva. Te razpišejo za bogove in vele možu priti čez sedem dni. Vseh teh sedem dni molijo duhovniki in prosijo bogove, da bi možu povedali resnico. Eden se koplje vsak dan v čisti, mrzli vodi in je le takšna jedila, ki so se pripravljala ob svetem ognju. Ko pride mož čez sedem dni, ga peljejo v sobo v notranjosti templja, kjer ga sprejmejo duhovniki. Vršijo se slavostni obredi, molijo se določene molitve, Čakajo molče. Naenkrat se začne duhovnik, ki je vodil svete obrede, k noulzivničnosti tresti, kot bi ga tresla mrzlica. To se zgodi vsled tega, ker se je s pomočjo bogov deključna duša preselila vanj. Deklica o tem ničesa ne ve, kajti v tem času vedno trdno zaspi, najsi se nahaja kjerkoli. Ker se je pa duša preselila v duhovnika, mora govoriti le čisto resnico in razodeti najskrivnejše misli. Duhovnik pa ne govori z lastnim temveč z deključnim glasom in tudi z njegovim občutkom. Prav po ženski reči »Ljubim« ali »Sovražim«. Kjer je sovražstvo, tam se razodeva vzrok, mečem ko ljubezen sploh vzroka nima. Naj to se svedenik neha tresti, kajti deključ na duša se je že posvilila od njega. Ko brez življenja pade na obraz in ostane dije časa tako.«

* duhovnik

(Konec jutri.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. julija 1925.

Za slovensko liturgijo!

Trpka čutila, težke misli mi z ne-
odoljivo silo vzbujajo 5. dan meseca julija.
Sedmič se že obhaja praznik sv. slo-
vanskih apostolov Cirila in Metoda v
svojem, ujedineni Jugoslaviji, a nju-
na dediščina, slovensko bogoslužje, nam
še ni vrnjena. Stoletja so minila, odkar
sta nam izvojevala naša blagovestnika
to dragocenost. Na slovaškem zapadu
je bila siloma zatirana; na njenem grobu
je plesala latinščina. Onemela je stara
slovensčina v božjih hramih. Namestu
»Gospodi pomiluj«, se je oglašal »Kirie
elejzon«. Celo spomin na sv. Cirila in
Metoda je jel ugašati; njunih imen ni
poznala slovenska »Pratika«. Na vzhodu
je pravoslavna cerkev radostno
sprejela zapuščeno sv. slovanskih apo-
stolov in jo v najhujših viharjih gojila
in ščitila.

Ali naj ostane hčerka sv. Cirila in
Metoda — staroslovenska liturgija —
zapadnim Slovanom za vselej pokopa-
na? O njuni tisočletnici je vstal njima
enakovreden velikani vladika Josip Ju-
raj Strossmayer, ki je jel klicati iz gro-
ba umorjenko. Postavil si je življenjsko
nalogo, da se vrne zapadnim Slovanom,
kar jim je bilo po krivici vzeto. Divna
je njegova poslanica o sv. Cirilu in Me-
todu, ki ju nedosežno krasno proslavlja
kot največja dobrotnika in prosvetitelja
slovenskega naroda. V Rimu si je znal
pridobiti naklonjenost papeža Leona
XIII., ki je izdal okrožnico »Grande
munus« in v njej ponovil ukaz Ivana
VIII., da se smejo vsa cerkvena opra-
vila izvrševati v slovenskem jeziku.
Pod vplivom Strossmayerjevimi je bil v
Rimu storjen sklep, da se obnovi na
slovaškem zapadu Ciril Metodova de-
diščina; a kakor strela z jasneje je
treščil v to namero veto zakletega so-
vražnika slovanstva Franca Jožefa, ka-
teremu so uslužno pomagali nekateri
škofje. Najboljši pomočnik mu je bil te-
dani ljubljanski škof, čigar pastirski list
o tisočletnici leta 1885, je poudarjal sa-
mo vero, ki sta jo našim pradedom pri-
nesla sv. Ciril in Metod, a ni besede
črhnil o njuni pridobitvi slovenske litur-
gije. Svojo misel o njej, popolnoma na-
sprotno Strossmayerjevi, je razodel du-
hovščini na zborovanju Cecilijinega
društva. V glasovitem pastirskem listu
leta 1887, pa je zagrozil s cerkvenimi
kaznimi njim, ki bi se udeleževali agit-
acije proti latinskemu liturgičnemu je-
ziku. Vnetemu zagovorniku narodnega
jezika pri bogoslužnih opravkih o. Stan-
ku Skrabcu je huda predla. Preklicati je
moral svoje krasne članke v »Cvetju«.

Strossmayerjeva namera se ni izved-
la. »Višji ozir«, t. j. Habsburžani in
njihova vlada je branila naš slovenski
pred oltar. A svetovna vojna jim je za-
pisala Mane tekel fares. Hvala Bogu —
padli so. Nova vlada, naša jugosloven-
ska vlada sklepa sedaj konkordat s sv.
stolicom. Glavna točka tega sporazuma
mora biti: obnovev staroslovenske
službe božje v vseh katoliških cerkvah
Jugoslavije. Kdo ji hoče nasprotovati?
Rim ne; saj mora biti dosleden in ne
more ovreči tega, kar sta vsem Slova-
nom dovolila Adrian II. in Ivan VIII.
Morda pa kljubuje Misija II., zavzema-
joč se za latinščino — on, ki je po pre-
vratu leta 1918, v Zagrebu z drugimi
vladikami vred podpisal prošnjo »na sv.
Očeta, da nam dovolji v celotnem področju
Jugoslavije darovati sv. mašo v starem
našem slovenskem jeziku, kakor sta to
delala naša apostola sv. Ciril in Metod«.
Čuje se, da so hrvatski škofje zvesti
ostali gorenji izjavi. Staroslovenska li-
turgija mora zmagati in zavzeti naše
oltarje. Vlada, ne odneha!

Danes je praznik sv. Cirila in Me-
toda. Kako ga praznuje »slovenska«
cerkev? Pred oltarjem »Dominus vo-
bisum«, »Oremus«, »Orate fratres« itd.
Na koru kitica pesmi na čast sv. Cirila
in Metoda. Na prižnici govor, v katerem
se slavi sv. blagovestnika, a ne ome-
nja se njun velevici: slovenska litur-
gija; govornik prav toplo priporoča
bratovščino (ne družbo) sv. Cirila in
Metoda, koji je namen, da deluje na
družnjenje pravoslavnih Slovanov s sv.
katoliško cerkvijo, katere odlični duhov-
niki črtijo in uničujejo svete cirilske pis-
menke, našim bratom tako drage.

Cirilmetodar.

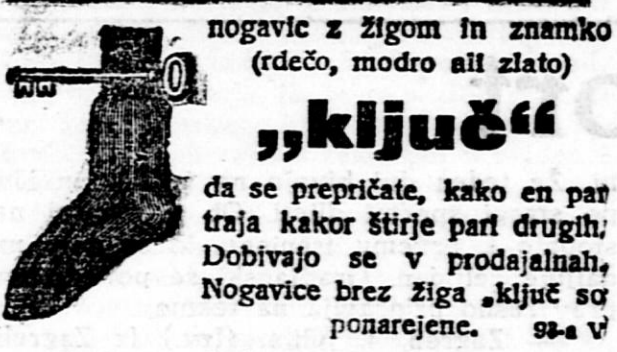
— Odlikovanje. G. Fran Milčinski,
svetnik II. skupine I. kategorije v oddelku
B. Stola sedmorice v Zagrebu, je na last-
no prošnjo trajno vpokojen. Povodom tega
ga je Nj. Vel. kralj Aleksander odlikoval
z redom Sv. Save III. stopnje.

— Inženjerski izpit. Na šumarski fakulteti zagrebške univerze je s prav do-
brim uspehom položil diplomski inženjer-
ski izpit g. Franjo Jurhar iz Griž v Sa-
vinski dolini.

— Zdravniški delegati Zveze narodov
v Sloveniji. Kakor smo že poročali, so v
ponedeljek prispeli v Slovenijo delegati fi-
gijske sekcije Zveze narodov v Ženevi.
Bili so tu zdravniki najrazličnejših narodov,
ki smo jih tudi že imenoma navedli. Pose-
tili so najprvo Rogoško Slatino, nato
Celje. Dobro in nazadnje Ljubljano. Pov-
sodi so se prav pohvalno izrazili o naših
higijskih napravah, zlasti pa sta jim uga-
ljala Rogoška Slatina in Dobrna. Zdravili-
ška oprava v Rogoški Slatini jim je prire-
dila v Zdraviliškem domu banket, ki ga je
g. Mantinović prav okusno priredil. V
Ljubljano so prispeli v četrtek, ogledali
so si vse bolnice in vse druge zdravstvene
naprave. Zvečer jim je mestna občina pri-
redila banket v restavraciji »Zvezda«, ki ga
je izredno lepo in okusno priredil g. Krapeš.

Poleg gostov so se te prireditve udeležili
predsednik gerentskega sveta g. dr. Dinko
Puc, član tega sveta g. A. Likozar, za-
vel. župana dvor. svet. g. dr. Stare, za-
min. zdravstva g. dr. Kun in inspektor g.
dr. Katičič. V imenu mestne občine je
goste pozdravil v slovenskem in franco-
skem jeziku g. dr. Dinko Puc, v imenu
vel. župana g. dr. Stare, v imenu zdrav-
stvene oblasti pa g. dr. Katičič. Zahva-
lil se je za pozdrav v imenu gostov g. dr.
Guiset, ki je povdarjal, da so zdravniki
dobili najlepše utise na potu po Slove-
niji in da so se povsod po Jugoslaviji pre-
pričali o velikem napredku na vseh poljih.
Nato so se govorili gg. dr. Friks iz Wa-
shingtona, dr. Oplatka iz Jeruzalema, dr.
Hollmanns iz Belgije, dr. Stepanov iz
Rusije in dr. Prathernon iz Nancija.
Vsi so naglašali, da so bili prijetno
presenečeni, ko so se zlasti v Sloveniji pre-
pričali o vsestranskem kulturnem in zdrav-
stvenem napredku. Posebno pohvalno so se
izražali o napravah v Ljubljani, v njeni le-
pi legi in o izredno razkošni pogostitvi. In
res je g. Krapeš priredil banket, ki je pre-
kosil vsa pričakovanja. Gostje so večeraj z
najboljšimi vtisi zapustili Ljubljano.

Hupite Inor

nogavic z žigom in znakom
(rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

da se prepičate, kako en pa-
traja kakor štirje pri drugih.
Dobivajo se v prodajalnah,
Nogavice brez žiga „ključ“ so
ponarejene. 99-a v

— Higijena v šoli. Higijena igra pri vzgoji
dece veljavno vlogo. Higijenski principi,
vcepljeni otroku že v rani mladosti, osta-
nejo tudi v njem, ko stopi v resno življenje,
toda ne samo to, on skuša te pridobljene
principe uveljaviti tudi v svojem krogu, v
privatnem in javnem življenju. V tem oziru
bi morala šola dajati dober vzgled. Pred
vsem morajo biti šolski prostori snažni.
Med šolskim letom trpi vsako šolsko poslop-
je, in se temeljito snaženje more pričeti šele
v počitnicah. Sedaj smo v tem času, in dela
se morajo takoj pričeti, da se snaženje res
temeljito, ne pa površno izvrši. Najprvo je
treba vse stene prebeliti, tla temeljito iz-
umiti in namazati, če je to bilo v navadi,
okna, vrata potrebujejo raznih popravil, ple-
skanja, peči temeljite popravke. Postranske
prostore, hodnike in stranišča se pri tem ne
smejo pozabiti. Vreme poleti je za taka de-
la ugodno, ker se vse hitro suši. Tako te-
meljito snaženje daje poslopiju popolnoma
drugo lice, in otrok prične dobiti pojem,
kaj je higijena, in zakaj se mora snaženje
temeljito izvršiti. Meseca julija in avgusta
se lahko vsa ta dela izvrše, tako da se pouk
lahko prične v snažnih prostorih. Med počit-
nicami se pa morajo vse sobe šolskega po-
slopija podnevi zračiti, ker zrak in pa soln-
ca na svetlobo sta najboljša dezinfektorja. Da
bo pa to delo res izvršeno, mora biti tu fak-
tor, ki tako snaženje naroči, nadalje faktor,
ki to delo nadzoruje, da je res dobro izvr-
šeno, in ki je tudi za odgovoren, in ki končno
poroča, kaj se je vse naredilo. Go-
spodar so šolske oblasti, in na njih naslov
so naslovljene te besede: te oblasti so dolž-
ne skrbeti za to, da se ljudska higijena ne
samo teoretično, marveč tudi praktično po-
učuje. — Torej šolske oblasti takoj na delo!

V nedeljo, 5. julija

Ciril-Metodova veselica
na Dolenjski cesti nasproti
vojaškega strelišča.

— Obrtna razstava v Ljutomeru. Odbor
obrtne razstave v Ljutomeru se je sporaz-
umel z odborom Kolo jahača i vozača v Lju-
tomeru v toliko, da je preloži prireditve
razstave na dne 9. avgusta t. l. Ker priredi
Kolo jahača i vozača istočasno tudi konjsko
razstavo in jubilejno konjsko dirko. V svr-
ho preložitve razstave se je podaljšal tudi
prvi javni rok do 15. julija t. l., ter se je
dovolilo obrtnikom sosednjih srezkih kra-
jev, se razstave, kot razstavljalce udeležiti,
katerim je v informacijo na razpolago taji-
števno obrtno razstavo v Ljutomeru. Posebno
se opozarja vse obrtnike na oddelke vajeni-
ške razstave, kjer so prostori pristojbine
prosti. Vsem vajencem naj bo dana mož-
nost se razstave udeležiti, ker čast vajenca
je obenem čast in ponos učnega mojstra.
— Predpriprave za razstavo so v polnem teku
in je že število prijavljenih razstavljalcev
precejšnje. Razstavno blago bo imelo po
železnicih 50 % popust, posetniki razstave
pa polovično vožnjo po železnicah. 1344/n

ve dobro, da razveseli ljubljene strica
najbolj, ako mu prinese omot učinko-
vitih »Toro« prsnih karamel. Od ne-
štetu navdušenih ljudi vedno v vporabi,
vplivajo blagodejno na prebavo, proti
kašlju, prehlajenju, hripavosti, katarju
ter se dobijo za samo TRI DIN pri
vsakem trgovcu ali v lekarni.

— Napredovanje učitelstva. V 3. sku-
pini II. kategorije so stajali: Valerijana
Arrigler, učiteljica v Skarabci; Erna
Likar - Gospodarič, učiteljica na Ra-
keku; Ana Meliva, učiteljica na Uncu;
Ana Mitterhammer - Stegenšek,
učiteljica v Toplicah pri Zagorju; Marija
Učakar, učiteljica pri Sv. Križu pri Ko-
stanjci; Marija Perko, učiteljica me-
ščanske šole na Jesenicah (+ 10%); Leo-
poldina Plevelj, učiteljica v Jevnici; Ana
Semet, učiteljica v Smarieti (srez Krško);
Franja Weber, učiteljica v Starem trgu
pri Ložu in Vilma Kladnik, učiteljica v
Sevnici.

Za gospe neobhodno potrebno:

— Zdravniška služba. Razpisana je
služba okrožnega zdravnika v Planini pri
Sevnici z letno plačo 200 Din in pripada-
jočimi draginskimi dokladi. Prošnje,
opremljene s potrebnimi svetočbami po čl.
12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih
državnih uslužbencih naj se vlože do dne
12. julija 1925 pri velikem županu ljubljans-
ke oblasti.

— 50letnica mature. Maturanti ljubljans-
ke gimnazije letnik 1874/75 proslavo 9. t. m.
50letnico mature. Vseh maturantov je bilo
29. Od teh so še živi: župnik S. Azman, pri-
marij dr. V. Gregorič, dekan A. Koblar,
dvorni svetnik A. Lenarčič, advokat dr. A.
Lešnik, višji sodni svetnik A. Ravnihar, tr-
govec in posestnik I. Sicherl, višji računski
svetnik M. Trobec, vladni svetnik F. Uršič
in knjigovodja Ig. Zor.

— Kranj. Narodna čitalnica priredi v
torek dne 7. julija ob 21. zvečer v veliki
dvorani Narodnega doma svojemu častne-
mu članu in velezaslužnemu pevovodji g.
Vilku Rusu ob njegovi 50-letnici časten ve-
čer, h kateremu se vabijo vsi njegovi pri-
jatelji. Vstopnina prosta. 1345/n

— »Obilic« na umetniški turnell. Beo-
gradsko akademsko pevsko društvo »Obi-
lic« je odpovalo na večjo umetniško tur-
nejo po Južni Srbiji, Crni gori in Dalmaciji.
Turneja bo trajala 20 dni.

— Gnezdo nevarnih tatov je Kržoljeva
bajta v Odegi pri Trebnem, kjer je pro-
šlo zatočišče tatov. Tatovi so starši in
vsi otroci. Oče je bil že 25-krat zaradi tat-
vin kaznovan. Posebno nevarna tatova sta
sinova 24-letni Rudolf in 30-letni Franc, ki
sta izvršila lansko jesen v litjskem, tre-
benjskem in črnomeljsem okraju toliko
predzrli vlomov in tatvin, da prideta pred
poroto v prihodnjem zasedanju. Rudolf je
tudi kriv težke telesne poškodbe, ker je v
Starem trgu z nožem sunil v hrbet Antona
Goleta ter ga težko poškodoval. Pri neka-
terih tatvinah je sodelovala tudi Rudolfo-
va žena Neža, s katero je 10 mesecev po-
ročen. Navadno je stala na straži, kadar
je mož kradel. Kradel pa je vse, kar mu
je prišlo pod prste, kakor kravo, kolesa, ko-
koši, žito, obleko itd. Žena, ki je zaslala ba-
je nepoučena v to tatniško sorodstvo, je do-
bila 3 mesece težke ječe ki pa ji je že
prestala z nad petmesečnim preiskovalnim
zaporom.

— Vremenska napoved. Vremenske
opazovalnice napovedujejo za nedeljo
nestalno, večnoma oblačno vreme; nagne-
nje k nalivom in nevihtam, zmerno toplo.
Te dni je bilo po vsi Evropi večnoma jas-
no vreme, samo v Londonu so imeli meglo.
Najvišjo temperaturo so imeli v Parizu
30°, najnižjo pa v Brnu 18°.

Iz Ljubljane.

— Naš roman »Razpad carstva«
se bliža koncu. Izhajal bo še samo ka-
kih 14 dn. Doslej se nimamo 500 na-
ročnikov za ponatis tega romana, ki je
v čitateljskih krogih vzbudil toliko po-
zornosti. Konjur je torej ležeča na tem,
da roman izide v knjižni, naj se takoj
prijava kot naročnik. Knjiga bo obse-
gala nad 300 strani in kot ponatis ne
bo draga. Ako se do časa, ko bo ro-
man končan, ne zglaš zadoštno števi-
lo naročnikov, ponatis seveda ne pri-
redimo.

— Kongres dijaškega Ferijalnega Save-
za bo letos v Ljubljani in sicer v dneh od
14. do 20. avgusta. To je že peti kongres
te simpatične in velekoristne dijaške orga-
nizacije.

— Izlet društva »Soče« za nedeljo 5.
t. m. se radi nestalnega vremena preloži na
jesenski čas. Odbor.

— Znižanje cen kruha v Ljubljani. Ce-
ne kruha v Ljubljani so se znižale s 1. ju-
lijem t. l. sledeče: kilogram belega kruha od
7.50 Din na 7 Din, črni kruh od 6.50 Din
na 6 Din, rženi kruh od 6.50 Din na 6 Din.
Kruh se sme prodajati le v teži 1, 1/2 in 1/4
kilograma. Prodaja v vsaki drugi teži je ne-
dopustna in kaznjiva. — Mestno tržno na-
zorstvo iz Ljubljane. 1347/n

— Vžigalice družbe sv. Cirila in Me-
toda, katere ima v zalogi tvrdka Iv. Perdan
nasl. v Ljubljani, prinašajo družbi lepe do-
hodke. Ravnokar smo prejeli od imenovane
tvrdke prispevek Din 10.900 za vžigalice in
od družbenega čaja Din 1000. Ti prispevki
pa se lahko še zvišajo, čim več vžigalic
se prodaja. Narodna dolžnost Slovencev je,
da kupujejo CM vžigalice, ker s tem pod-
pirajo obrambno šolsko družbo sv. Cirila in
Metoda. 1347/n

— Opozorjamo na današnji oglas Na-
tečaj ljubljanske borze.

— Zadruga krojačev, krojačice in so-
rodništvov v Ljubljani opozarja vse za-
družnike, da se vrši razdelitev nagrad va-
jencem, ki so na vajeniški razstavi raz-
stavili najboljša dela, v nedeljo 5. julija t.
l. ob 9. v dvorani Mestnega doma. Zadruga-
nike vabim, da pridejo polnoštevilno, po-
želejo pa tudi vse svoje valence, predvsem
one, ki so se udeležili razstave, k razde-
litvi nagrad. Načelnik. 1346/n

— Smrtina kosa. Včeraj so pokopali go-
spo Marijo Šiško, hišno posestnico na
Poljanski cesti. Pokopnica je dosegla visoko
starost 80 let. Bila je vrta slovenska žena
izrednih srčnih vrlin. Vsi, ki so jo poznali,
so jo spoštovali in visoko cenili. Bodi li
ohranjen blag spomin!

— Na Ciril-Metodovo veselico, danes,
v nedeljo 5. julija na Dolenjski cesti 14 na-
sproti vojaškega strelišča, opozarjamo na-
rodno občinstvo, da se je udeleži v čim naj-
večjem številu. Godba na pihala. Brez vstop-
nine. — Začetek ob 3. popoldne. 1349/n

— Olepševalno društvo v Rožni dolini.
Pripravlja se 20letnica v nedeljo dne 5. ju-
lija t. l. Vrvenje, šumenje in zavest svoje
proslave dokazuje izvanredno gibanje na
veseličnem prostoru. Mladina, starina, čen-
stvo vseh starosti se trudi ves dan in ob po-
nočnih urah za kolikor mogoče okinčanje
spominkega slavnostnega prostora. Društvo
je hvalčno vsem svojim bratom in sestram,
da so se ozirala že od meseca februarja t. l.
na slavnostni dan svojega društva. — Vabi
se cenj. občinstvo iz vseh krajev Slovenije
na zgodovinski spominski dan proslave naj-
starejšega olupševalnega društva cele Jugo-
slavije, ko se bo prepričalo o vzgojnem
socialnem in gospodarskem izvrševanju
prostovoljno in zavedno prevzetih dolžnosti
reka, da edino v celotnem svetovnem vrvežu
velja le še beseda »Ljubezen do bližnjega«.

— Kozlova dolina je najlepša točka
Šišenskega hriba. Raz nje imaš pred seboj
panoramno od Kuma preko Kamniških pla-
nin, Karavank tja do Triglava. Ljubljancem
je ta razgledna točka še malo pozna-
na. Cenijo je pa naši smučarji, ki so pre-
teklo leto planirali in nad njo priredili ska-
kalnico. Ob ugodnih zimah bo ves ljubljans-
ki sportni svet v tej dolini občudoval
držne skoke naših smučarjev. Priključena
pa je tudi Šiškarjem. Vsako leto pred praz-
nikom Cirila in Metoda se zberjo v njej
mladi in stari, da občudujejo tisoče lučic
severnega in zapadnega dela mesta in
ljubljanskega polja; velik kres, ki ga že
Šišenska podružnica družbe Cirila in Me-
toda in razkošno umetni ogenj z brezšte-
vilnimi raketa, ki švigajo proti zvezdnat-
nem nebu. Letos bo ta prireditve še silaj-
nejša kot običajno. Sodelujejo na pripravi
člani vseh šišenskih društev. Igra železni-
čarska godba, ki otvori veselico z mirozo-
vom (1) po Šiški. Pot od šišenske cerkve
(1/4 ure hoda) do Kozlove dolinice bo mar-
kirana z razsvetljenimi balončki, tako da
je bo našel vsak Ljubljančan, katerih po-
sej bo letos zelo številno. Vstopnina ni! V
sobotno, 4. julija ob 10. uri torei vsi v Ko-
zlovo dolino na kresno veselico podružni-
ce Ciril Metodove družbe! 353/n

— Najboljši sloves imajo »Pečkatete«
iz nove tovarne v Ljubljani. Poskusite jih vsi,
ki jih še niste! Izberite po svojem okusu iz
med mnogih vrst, ki jih izdeluje tovarna in
ki jih dobite pri vseh trgovcih.

— Najnoveše bluze, otroške in dam-
ske obleke priporoča Kristofič-Bučar. 80-L

Iz Maribora.

—m Svojem padli in pozabljeni vo-
jakov, pokopanih na mariborskem mestnem
pokopališču na Pobrežju, odličnjakom, ob-
činam, društvom, meščanom avtonomnega
mesta Maribor, prebivalcem mariborskega
okraja, že več kot deset let je, kar so le-
gle prve žrtve iz svetovne vojne na maribor-
skega mestno pokopališče na Pobrežju.
Pokopani so bili tja sinovi našega naroda,
tam sme trpiti drugi narodi, vsi padli
za groznimi ranami ali strli po neizpros-
nih boleznih. Danes leže pozabljeni, zapu-
ščeni v hladnem objemu slovenske zemlje,
le tupatam porosi kaka solza na njihov
praht, tupatam grobovi malo počije kakor
da bi vzcvetela iz njih junaška kri, druga-
če pa je tam molk, strašna tišina, pozab-
ljenost... Drugod žrtvujejo svojci, dr-
žavne oblasti, občine, društva in drugi znat-
no več kot pri nas za prelepe spomenike iz
kamna, bronu ali železa, ki jih postavljajo
padlim vojakom, svojim sinovom, bratom.
Množice romajo z globoko iskrenostjo k
ostankom žrtve svetovne vojne, krasijo njih
grobove s piramidami rož in vencev, pri
nas pa, kakor da za nje ni spomina, kakor
da bi divjala vojna mimo nas... Čas pa
je, Mariborčani in drugi, da se zadržimo,
čas je, da popravimo, kar smo toliko časa
odlašali, čas je pokazati, da v pieteti do
mrtvili svojcev in tujcev, ki počivajo pri
nas, nečemo in ne moremo zaostati i mi.
Zato na plan. Kakor Drava naša, mogočen
veletok, valovi skozi naše mesto vedno ne-
motelno napre, tako naj vzvalove naša sr-
ca v veletoku ljubezni, požrtvovalnosti in
usmiljenja do vseh pozabljenih, pokopanih
na Pobrežju, a tudi drugod, kjer večno sni-
vajo sinovi našega naroda. Kdor le more —
in kaj ne premoreta ljubezen in požrtvoval-
nost! — se pač odzove temu klicu v obli-
ki primernega denarnega prispevka, bodisi
na nabiralnih polah, bodisi na drug način,
ko potrkamo na plemenita srca. Urdeti ho-
čemo naše vojno pokopališče, gomilo naših
sinov, grobove tujih vojakov, tebi v zave-
st, da bodo tudi tujci naše sinove, ki počiv-
vajo v tuj zemlji, počastili enako dostoj-
no. Odlikovanje, ki ga hočemo pripeti na
junaška prsa vsem brez razlike, vsem zna-
nim in neznanim, pa bodi v obliki spomeni-
ka, ki stol njim v spomin. Lep, mogočen
in dostojen mora biti ta spomenik, zato pa
se poprimimo dela vsi. Žrtvujemo denar, so-
delujemo in to brez razlike strank in jez-
ka, stanov in starosti, da bo čim preje iz-
vršen naš načrt vsem padlim in pozablje-
nim vojakom v slavo, mestu Mariboru in
njegovemu okraju v čast, potomcem pa v
dokaz, da so njih predniki ljubili svoje si-
nove tako v življenju kakor v smrti. Bodi-
mo bratje in kakor bratje in sestre izvr-
šimo skupno to delo! v Mariboru, na Vidov
dan 1925. Odbor za postavitev spomenika v
svetovni vojni premigulim vojakom v Ma-
riboru. — Za združenje vojni invalidov,
podružnica Maribor: Anton Krepek, pred-
sednik. Za mariborsko mestno občino: Jože
Stabai, obč. svetnik. Za vojaško oblast.

dr. Matej Justin, san. podpolkovnik, Kate-
liški vojni kurat Pavel Pavada, Pravo-
slavni vojni kurat: Peter Trbojevič. Od-
borniki: Franjo Geč, kapetan invalid, Toni
Gmajner, urednik, Anton Gvajc, profesor
Anton Golob, Martin Pravič, Jožef Zagar
profesor, Jožef Fras.

Iz Celja.

—c Cestno električno razsvetljavo do
bita deloma tudi predmestna kraja Gaberj
in Breg.

—c Nočno lekarniško službo opravi-
ta teden lekarna pri Mariji Pomagaj ni
Glavnem trgu.

—c Občni zbor Ciril - Metodovih po-
družnic v Celju se je vršil v četrtek zvečer
v Celjskem domu. Radi službene odsotno-
sti predsednika g. prof. Mravljaka n
otvoril in vodil zbor tajnik moške podru-
znice g. Prekoršek. V uvodnih besedah
je očrtal veliko nacionalno in kulturno de-
lo, ki ga je družba vršila po slovenski zem-
lji pred vojno ter poudaril važnost in nalo-
ge te narodnoobrambene organizacije po
svobojenju, zlasti delo med našim naro-
dom ob severni meji, v Italiji in na Koro-
škem. Nato je podal predsedniško in tajni-
ško poročilo. Zadnji občni zbor se je vršil
v februarju 1925. Delo podružnice je bilo v
minulem poslovnem letu skromno in je bilo
tudi zanimanje za Družbo v Celju prilično
neznamo. Dne 7. septembra 1924 se je vr-
šila v celjskem Narodnem domu glavna
skupščina CMD, katere so se udeležili šte-
vilni delegati iz Slovenije. Iz blaginjskega
poročila je posneti, da je imela moška po-
družnica v preteklem poslovnem letu
Din 6954.55 dohodkov in Din 6052.50 izdat-
kov; prebitek je torej znašal Din 902.05.
Podružnica šteje okrog 200 članov. Ženska
podružnica je imela prebitek Din 7820.64.
Nato je bil izvoljen novi odbor. Za pred-
sednika moške podružnice je bil izvoljen g.
I. Prekoršek, ženske pa ga S. Gra-
dišnikova.

Težka nesreča v Zagorju

Iz Zagorja nam danes poročajo: Dne
1. julija se je ob pol 23. primerila na Ze-
leznem mostu rudniške železnice težka ne-
sreča, ki je žal zahtevala tudi eno člove-
ško žrtev. Nesreča se je zgodila na ta na-
čin, da se je vlak, ki je vozil od premo-
kopnega perišča na nakladalnice tik nad
mostom, vodečim preko potoka Medija,
sprostil ter zadel ob vozniške odpadke, sto-
ječe na progi. Suneč je bil tako močan, da
se je na mostu priklonila koliba zrušila
in nagnila preko ograje ter pri tem poteg-
nila s seboj štiri na mostu zaposlene de-
lavke, ki so padle približno 10 m globoko
v potok Medija. Delavka Josipina Jurij
je padla tako nesrečno, da je bila takoj m-
rta. Delavki Franja Učakar in Terezija Mo-
lek sta bili težko poškodovani, Ivana Tre-
bušak pa ima lažje poškodbe. Vse tri so bi-
le prepeljene v bolnico. Kakor javljajo, je
bila nesreča popolnoma slučajna in krivda
ne zadene nikogar.

Sodišče

V Ljubljani, 4. julija.

Zavrneni prizivi.

Jakob Jurček, mesar v Borovnici, je bil
pri krajnem sodišču na Vrhniki obsojen
na 500 Din, ker je na sejmi v St. Vidu rekel
vsiljivemu mešetariju Alojziju Struklju:
Lump, slepar, kakršnega nima Jugoslavija!
Ali bi me rad zopet osleparil? S takimi
tiči nečem imeti ničesar opraviti. Toženi
je pripravljen dokazati, da ga je tožitelj
res osleparil, toda za psovke se ne sme do-
prnati dokaz resnice. Priziv se zavrne.

Istotako se zavrne priziv Jožeta Zbon-
tarja od

To in ono

Črni preroki

Revolucionarni nemiri na Kitajskem so samo del velikega gibanja, ki napreduje v Afriki tako kakor v Aziji. Posebno v Južni Afriki dobiva plemenski boj med črnimi in belimi vedno ostrejši oblike in povsod nastopajo črni preroki, ki zagovarjajo enakopravnost črnih delavcev in do delitev zemljišč domačinom, zajedno pa razširjajo tudi različne verske blodne ideje. Berlinsko misijonsko poročilo prinaša zanimive vesti. Boljševiški duh, ki se je razvil v francoskih larkih, je našel v njih zavetje v 128.000 srčih črnih Empire-junakov v Južni Afriki in uspeva na teli tleh izborni. Podvignost je tako velika, da noben bel človek ni več varen in lotijo se celo belega misijonarja, kar je bilo poprej skoraj izključeno. V Natalu načeljuje hujšakom znan Gumeđe, ki hodi okoli in draži domačine proti Evropejcem, zasmejujoč jih, da so oni samo kristjani belega človeka. Nastale so različne sekte. Kdor zna razburiti fantazijo črnega človeka, je gotov uspeha. Čimbolj je kaka stvar neumna, tem hitreje jo verjamejo. V zaledju Natala nastopa kot črni prerok neki mladenič, ki je pred letom zapadel težki bolezni in se je dal na bolniški postelji krstiti. Ozdravel je proti vsakemu pričakovanju in od takrat dalje razlaga naokoli, da je on božji poslanec in da naj poslušajo samo njega, gorje pa onim, ki bi se ravnali po besedah belega misijonarja. Svojege očeta je naprosil, naj zakolje za kristjane eno govedo in dve kozli, na kar je povabil na pojedino kristjane in nekristjane. Navzoč je bil tudi črn pastir, ki je sorodnik velikega poglavarja zamorcev in živja velik ugled, pa je skušal mladeniču dokazati, da on ni poslan od Boga, marveč od hudobnega duha. Toda prerok se je odvrnil od njega in pristopil k sekti, ki ga je razglasila za svojega proroka. Včasih spravijo taki preroki ljudi pri molitvah in svojih božjih službah do raznih norosti. To gibanje je vsestransko nevarno in prav bi bilo, da bi se poskušala sredstva, katera bi spravila črno prebivalstvo v red in mir.

Zastrupljenalci

Slučaj dr. Bourgrata v Maršiji, ki je, kakor znano, z injekcijami moral svoje klijente, spravila v javnost pripovedovanja o zdravniških zastrupljenalcih na vzhodu pa tudi v Evropi. Na vzhodu so se mogočini vladarji čestokrat poslužili zdravnikov kot zastrupljenalca. Kalif Moabije je prisilil krščanskega zdravnika Iba Esaka, da je moral zastrupiti vsako osebo, ki ni bila kalifu po godu. Tako je pil strup tudi princ Abdulrahman, ki je bil najstarejši Kalifovi družini in imel pravico do nasledstva na prestolu. Po njegovi smrti pa je bila prosta pot na prestol za sina Jesida kalifa Moabije. Eden zadnjih kalifov je imel v službi zdravnika Zida Samuela Masurja. Ukazal mu je, da naj zastrupi njegovega sina Hasana, ker ga je razjezil. Zdravnik ni hotel tega storiti. Obsojen je bil na smrt. Kalif je pozval drugega zdravnika, ki je njegov ukaz takoj izvršil. Po tem pa je bilo kalifu hudo pri srcu in kesal se je svoje tega zločina. Zdravnika, ki mu je poslal sina na drugi svet, je dal usmrtiti. Zid pa je bil oproščen smrtni obsodbe.

Pred sto leti je bil obglavljen v Parizu mladi doktor Gastang, obtožen zastrupljenja. Imel je ljubico in več otrok. Gospodarske razmere njegove mase bile najslabše. Pripravil je nekega svojega bogatega prijatelja do tega, da je napisal testament v njegov prilog, nato pa ga je zastrupil. Vsa stvar se je razkrila in dr. Gastang je bil obsojen na smrt. Edmund Desire je bil iz stare plemiške rodbine v Bretaniji. Družina pa je bila uboga. Leta 1854. je promoviral za doktorja medicine. Sanjal je, da mora postati bogat in da bo veljal za uglednega potomca stare plemiške rodbine. Poiskal si je bogato nevesto. Kmalu po poroki je umrla njena mati in tudi neki njen dedič. Dognalo se je kasneje, da sta bila ta dva zastrupljena. Naredil pa je bil še tole: Popreje je občeval z neko vdovo, katero je zapustil, da je poročil bogato gosposi. Nato se je povrnil k njej in ji dal sredstva za visoko zavarovanje pri osmili

družbah. Police so se glasile njemu v prilog v slučaju njene smrti. Nato je kmalu umrla zastrupljena. Doktor je bil obglavljen.

Obsodba Indijanskega princa.

Poročali smo o razpravi proti Američanu La Plante, kateri se je izdal za indijanskega princa in znal s svojim finim nastopanjem oslepiti polno ljudi za večjo in manjšo zneske. Posebno si je privoščil nemško grofice Khevenhüller iz Fiumicella v Furlaniji, katero je opeharil za nad milijon lir. V Luganu v Švici je obsojen na eno leto zapora samo zato, ker je tam napravil več sleparij, po prestani kazni ga pošljejo na Angleško, kjer ima tudi nekaj obračuna s sodnijo, potem pa pride v Trst, ker je grof Khevenhüller pri tem sodišču podal tožbo proti njemu. La Plante je sprejel obsodbo povsem mirno, vesel pa je bil pisma, katero mu je pisala neka ženska s podpisom Zelijsa. Pravi: Vi ste odlični princ umetnosti in jaz sem Vaša občudovalka. Velik človek ste Vi. Ni lahko oslepiti svet tako kakor ste storili Vi. Kot plačilo bi Vam dala jaz lepo zlato kolajno. V današnjem času in v današnjem svetu napravijo karjere samo taki možgani, kakor so Vaši. Pogrešno je bilo, da ste si dali naslov, ki Vam ne pristaja, ako ste se podali na politično pot, bi bili postali velik voditelj. Imejte pogum in Vaša dobra zvezda Vas ne zapusti. Zupajte v sebe in svoj talent... Obsodbo je La Plante sprejel povsem mirno in hladno.

Dinar gre vedno višje! Oblačila v cenah vedno nižje!

Prepričajte se pri trdkit

Drago Schwab - Ljubljana
Dvorni trg, pod Narodno kavarno

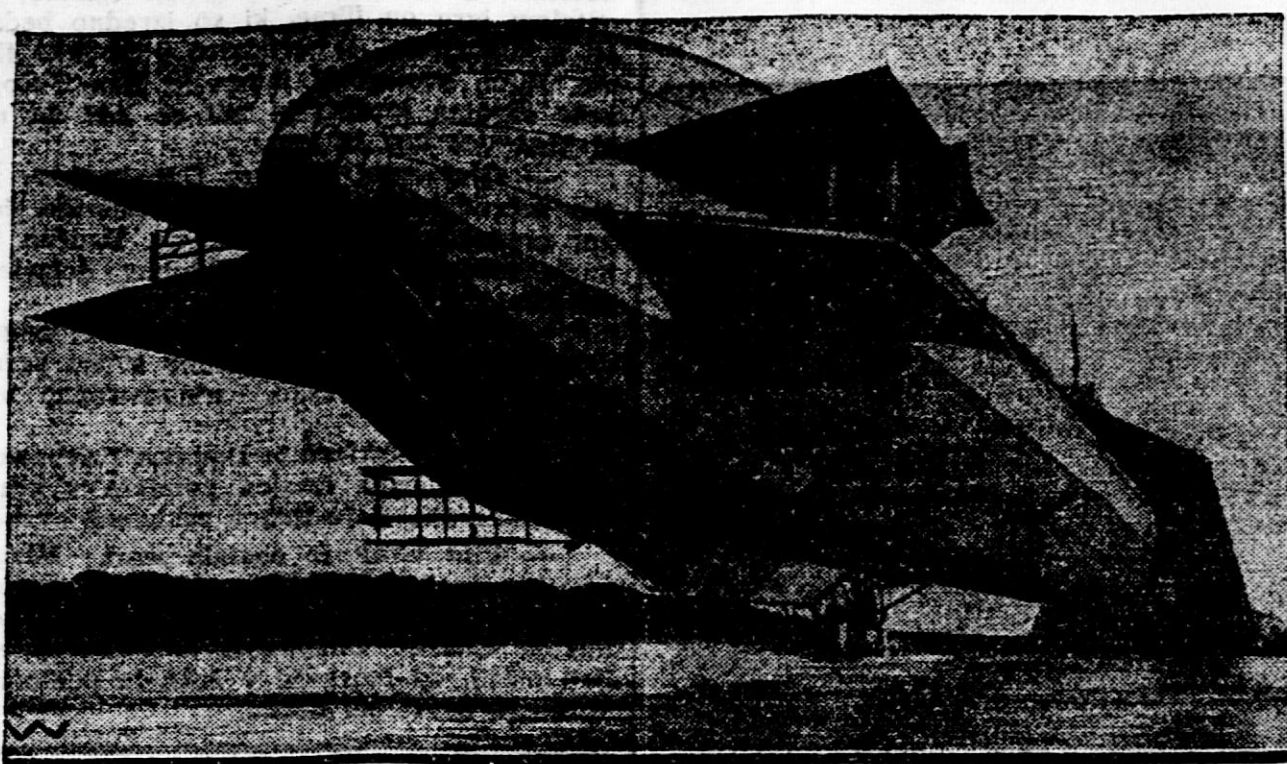
Tajinstvena špijona

Tudi žene so tekom svetovne vojne volnemu bogu plačale svoj tribut. Mnoge so se udeležile bojev v vojaški obleki in v Rusiji se je neka pogumna Amakonka povsela celo do dostojanstva majorja in je bila večkrat dekorirana. Druga vrsta žen je stavila svojo lepoto, zvijačo in pretakanost v službo špijonaže. Mata Hari, eksotična plesalka in mednarodna kokota, Marguerite Fransilard, šivilja iz Grenobla, Švedinja Eva Bournonville, poljska princeznica Višnjevska poleg številnih drugih so se odlikovale v nemški vojaški tajni službi. Neke so mnogo trpele. Ena nemška žena pa, ki je zavzemala v nemški armadi izredno zaupno in odgovorno mesto, je ostala še do danes tajinstvena osebnost. Imela je posebno vodstvo proti Franciji in Angliji odposlanih špijnov in agentov. To priznava tudi polkovnik Nicolai, šef nemške vojaške poročevalske službe, v svoji knjigi: »Geheime Mächter, z besedami: »Značilno je, da sta v nemški poročevalski službi nekaj kavalerijski oficir iz starega rodu in neka izredno izobražena žena razumela najbolje postopajta z agenti pa tudi z najtežjimi in najbolj sumljivimi elementi.« To je pa tudi vse, kar se je izvedelo z nemške strani o tej misteriozni osebnosti. Francozi in Angličani so čutili njeno moč in govorniki o gospe dr. Elizabeth. Imenovali pa so jo tudi »črna mačka« in »rdečega tigra«. Grk Koudolani, ki je bil radi špijonaže v prid Nemčiji s strani Francozov ustreljen, opisuje to zagonetno žensko tako: »Ona je izredno lepa žena, velike inteligence in naravnost neverjetne energije. Nikdo, tudi visoki oficirji si ji ne upajo ugovarjati. Pripetilo se je, da je dajala počevje z revolverjem v roki. Špijonaža ji tiče v krvi, ona ne dela iz dobričarstva, marveč iz naklonjenosti do stvari in stvari. Njen glavni stan je bil v Antverpeni, ki je bil središče nemške bojne špijonaže. Stanovala je v luksurijsnem hotelu in se vozila ter hodila povsod v spremstvu dveh do zob oboroženih orjakov. Agenti, ki so ji bili po volji, so bili sijajno plačani. Ustrašila se ni tudi žrtve in brez pardona je odstranjevala sumljive osebe.

Dr. Fr. Zbašnjik:

Srebrna poroka

Ko si je zjutraj natikal na roko prstane, ki jih je bil odložil zvečer na svojo nočno mizico, predno se je vlegel spat, se mu je izmuznil izmed prstov zlati poročni obroček in se stelekal po tleh. Skočil je za njim in ga pobral. Kakor bi se hotel prepričati, če se ni kaj poškodoval, si ga je ogledal od vseh strani. Pri tem mu je obšlo oko na črkah in številkah, ki so bile vrezane na njegovi notranji strani. Ostrel je. Ali ni mar danes 20. maja? Da! Torej obletnica in celo petindvajsetletnica! Če bi mi ne bil slučajno prstan padel, bi bil ta datum prezrli, kakor ga je prezrli v dnevni skrbeh doslej še vselej. V istini, v vseh petindvajsetih letih njunega zakonskega življenja nista z ženo ni enkrat praznovala obletnice svoje poroke! On se je včasih naknadno spomnil na to, kar sta zamudila, a če ji je kaj omenil, ni nikoli reagirala na njegovo opazko. Toda petindvajsetletnica — srebrna poroka se pač že mora obhajati! »Ti, Slavka!« se je obrnil k svoji zakonski družici, ki je še vedno mirno spala. »Ali veš, kako obletnico praznujeva danes?« Privzdignila je veke in se ljubko nasmehnila, pa v tistem trenutku zopet zapala. Neka blaženost je bila razlita po njenih z lahko rečico obdanih licih in mirno je dihala kakor otrok, ki mu ni še nikdar nobena pregreha obtežila vesti. Včasih je bil malce ljubosumen nanjo, a če je zrl, kakor zdaj, v njen nedolžni obraz, se mu je zdelo nemogoče, da bi imel res vzrok za to in očital si je, da ji je delal krivico. Bila je še vedno lepa, kot tistikrat, ko so jo bile prvič ugledale njegove oči, da v tem in onem oziru je bila zdaj morda celo lepša. Po letih je bilo med njima dokaj razlike. Ko se je poročil, je računal z dejstvom, da se ženske ponavadi hitreje starajo kot moški. Pričakoval je, da se razloček v letih sčasoma izenači, izbršje. A ta nada ga je temeljito varala! Kakšne so mnoge žene po petindvajsetih letih zakona! Dostikrat slabotne starke — prave razvaline! Njegovi ženi se leta niso nič poznala! Sam se je staral, ona pa je cvetela, ledno cvetela... Bila je ena izmed tistih ne baš številnih žensk, ki trdijo o njih, da jih ni mogoče ugonobiti. Kdor je ni poznal in ni vedel za njene razmere, ni mogel soditi, da je omožena žena. Vse na njej je bilo ne samo deklško, ampak celo deviško! Njena lica so bila vedno sveža, njen pogled jasen in nedolžen, na njenem obrazu ni bilo nikakega znaka, da je mati odraslega sina... Leta so potekala, a na njej nisi opazil nikakih posledic, njen život je bil vedno enakostat in zdrav poln, njene grudi vedno mladostno kipeče, njen korak prej kot slej prožen, melodiozen, njen smehljivi in pesniškega zna...

ČETRTSTOLETNICA ZEPPELINOV. Včeraj dne 2. julija je poteklo 25 let, odkar je poletel v zrak prvi Zeppelinov zrakoplov v Manzellu pri Friedrichshafnu. Zeppelinovi zrakoplovi so se tekom 25 let tako izpolnili, da je letos ena izmed Zeppelinovih zračnih ladij že lahko napravila pot iz Nemčije preko Atlantskega oceana v Ameriko. Naša slika kaže vzlet enega izmed prvih Zeppelinov na Bodenskem jezeru.

Prokletstvo rodbine Cromwell

V Ameriki živi rodbina Cromwell, ki se ponaša, da je potomce slavnega vojskovođe Oliver Cromwella. Papirjev ali rodo-slovnika, ki bi dokazal, da so trditve resnične, ni, toda na rodbini leži težko prokletstvo, ki se omenja v analizi rodbine Cromwella. Rod za rodom Cromwellovih zaznamuje, da se je eden izmed članov rodbine utopil. Naj je bil to slučajno ali v namenu samomora, je popolnoma irelevantno. Zanimivo je, da traja prokletstvo nad ženskimi člani družine Cromwell samo toliko časa, dokler se ne poroče. Čim so poročene, prokletstvo mine. Leta 1919 sta v bližini Bordeaux utonili dve sestri rodbine Cromwell. Baje sta izvršili samomor, dokazano pa to ni. Sedaj poročajo listi, da je s parobroda »Veendam« povodom potovanja na Angleško padla v morje Elizabeta Cromwell, ena najbogatejših dedin v New-Yorku in sestrična v letu 1919 ponesrečeni sester. Cromwell je sicer vedela za prokletstvo, ki leži nad njeno rodbino in zato je potovala v spremstvu neke dame, ali svoji usodi navzlic temu ni ušla.

Poljub in njegova zgodovina

Ze v začetku svarimo svoje čitatelje, naj ne boro ničesar o tej lepi temi (tema je pravzaprav srednjega spola), kdor pa že čita, naj sodi povsem nepristransko. Gre nam predvsem za zvok, ki ga povzroči poljub. Ta zvok so proučevali pesniki, ki pisatelji vseh narodov in ga povečini, da, skoro redoma razlagali humoristično in celo satirčno. J. Jørgensen pravi na primer: »Pluskanje valov proti skalovitemu nabrežju je kakor zvok počasnih poljubov. V romanu, ki ga je spisal zani romancier Søren Kierkegaard, govori neke o ženinih in nevestah, ki so se zbiral pri njegovem stricu: »Brez prenehanja čujemo vse večere tlesk, kakor bi hodil kdo okoli z muhainikom: to so poljubi ljubimcev.« Še bolj drastično je nemški rek: »Poljub je zadonel, kakor da bi krava potegnila zadnjo nogo iz blata.« Stara danska prislovica se glasi: »Poljubljaj jo je tako, da je donelo, kakor bi sekal rogove mrtvim kravam.« Kaj pričakujejo od poljuba ženske, je težko reči. Znano pa je, da so do zadnjih časov dajale prednost bradatim možem. Zdal zaenkrat pa so v modi golobradci. V Nemčiji so dejali svoje čase: Poljub brez brade je jajce brez soli. Mlade Nizozemke so istega mnenja. Tam pravijo: »Poljub ne sme imeti same glasu, temveč tudi okus; biti mora močan in sladki! Ali: »Poljub mladeniča brez tobaka in brade, je kakor poljub na glinasto steno.« Dr. Nyrop odobrava vsekakor lahkomiselno mnenje, da je poljub stvar brez posledic. K temu pravi Italijan: »Usta niso nič slabša, ako jih kdo poljubljaj. Norvežani pa imajo lepo pesem: »Junak je poljubljaj deklco na usta, pa še enkrat in še enkrat, in vedno je bila enako vesela.«

Misel, ki jo mi izražamo »vrniti ukraden poljub«, označa Španec: »Ako te mati kara, da si se dala poljubiti, vrni poljub, ljubha deklca, pa bo držala usta!« Parček se je sprl in oba sta sklenila razdreti zaroč. »Najbolje je, da si vrneva pisma,« je dejal on. »Dobro,« je odvrnila, »ali naj si vrneva tudi najine poljube?« To se je zgodilo in zaroč se je — obnovila. Med Slovani igra poljub prav posebno vlogo. Pri Rusih se poljubljaj in liže vse, kar »ide mo grede« o vsaki priložnosti. Pri Jugoslovenih pa ima poljub pomen nekaj zvišenega. Poljubljajo se zvesti pobratimi ob vancu, ljubimci pa le ob gotovih prilikah. To velja seveda le za ljudstvo; v splošnem nas je pa kultura obilnica, kakor vse druge narode; šege in običaji izgubljajo svojo pristnost in vse se izenačuje. Da pa so ljubile Srbinje svojih časov bradate in brhke junake, nam pove narodna pesem, v kateri prosi mladenič devojko poljuba, a mu ona odgovarja: »Ne dam lica, nemaš nausnica (brk)...«

Proces proti morilecu Angersteinu

Pred porotnim sodiščem v Lindburgu ob Lahni se je pričel v ponedeljek proces proti večkratnemu morilecu Angersteinu iz kraja Haiger, ki je v decembru preteklega leta umoril celo rodbino. Med preiskavo je Angerstein svoje zločine priznal. Pripovedoval je, da se je njegova žena v Kölnu povodom padca težko poškodovala hrbenico, kar je imelo za posledico njeno domstirno hiranje. V kritični noči je sklenil ženo osvoboditi njenih muk in jo je z nožem zabodel. Pogled na mrtvo ženo ga je napravil blaznega in sklenil je, da spravi s pota vse, kar mu pride nasproti. Ko je stopila v sobo tača ter je pri pogledu na svojo mrtvo hčer pričela kričati, jo je s sekuro usmrtil. Na sličan način je ubil tudi susedinjo. Sestra njegove žene se je zjutraj vlačala z neke zabave domov in jo je ubil s sekuro. Umrtil je poleg tega dva vrtnarska pomočnika in dva hišna uslužbenca. Pri procesu bo zaslišanih 150 prič, svoja mnenja pa bo podalo tudi 27 izvedencev.

Starši v šolskih klopih

Učitelj v Vinterturu v Švici je prišel na lepo in srečno idejo, da je povabil neki večer v šolo starše svojih učencev. Prišlo je okoli 40 mater in 20 očetov, ki so se vsedli v šolske klopi in učitelj jim je razlagal o njihovih otrocih, kakšnega srca so, kakšno je njihovo telo, kako se uče, kako se obnašajo in kak uspehi je pričakovati pri njih. Podal je staršem zanimivo sliko o njihovih otrocih in jim brez pridržka obrazložil vse slabosti otrok, da bi se toliko lažje popravile in bi se otroci vzgojili kolikor mogoče najbolje. Starši so poslušali z napetostjo dve-

urno učiteljevo predavanje. Ko je učitelj, končal, jih je povabil, da naj povedo svoje mnenje. Toda njegovo predavanje je bilo za nje novost in zato je bilo izmenjanih samo nekoliko besed, splošno pa je bila izrečena želja, da naj se vrši v kratkem zopet tak sestanek, na katerem bodo mogli obširno govoriti o svojih otrocih, o njihovi dobri in slabi strani in o potrebah otroške vzgoje. Učitelj je poskušal tako dobro sodelovanje med vzgojitelji v šoli in vzgojitelji doma, da bi se na ta način prišlo do najboljših pedagoških rezultatov in bi šola pošiljala v svet dobre in značajne ljudi.

O. S. Marden:

Greh malodušnosti

Prevedel dr. F. S.

Mnogokrat trpi radi enega godrnjava, otožnega, nezadovoljnega človeka vsa rodbina. Nikoli ni z ničemer zadovoljen, niti z vremenom, niti s tem, kar delajo drugi. Ako hočejo drugi na sprehod, potem hoče on ostati doma ali pa vsaj iti kam drugam — vedno hoče baš nasprotno. Med njim in med njegovo okolico obstoja neprestano nesoglasje, on z nikomur ne deli radosti. Ni samo sam nesrečen, marveč brani tudi drugim, da bi bili srečni.

Da so pa taki ljudje vendar le v stanu obvladati svoja razpoloženja, dokazuje mnogokrat nepričakovan poset.

Mnogokrat izgine tako razpoloženje takoj v trenutku, ko se oglasi zvonček nad vratmi, ki naznanja obisk iz taktret je tak žalostna žrtve otožnosti hipoma polna smeha in prijaznosti. Z njim je v takih slučajih tako, kakor z glavobolom mmočili dam, ki jih prav gotovo ne nadležuje omeza dne, na katerega so povabile kakega odličnika ali ljubljence; ako je naratec neobhodno potrebno, potem se paš glavobol kratkoma odloži na en dan pozneje. Iz tega se ni razvidno, da se taki ljudje svojega razpoloženja pred svojimi prijatelji vendarle strmujejo in da dobivajo naglo svoj »jasni trenutek«, čim pride poset.

Tako razpoloženje pa ni nič drugega, kakor silno zapravljanje energije, ki bi se jo moglo porabiti za stvari, ki so tiščokrat koristnejše.

Žalosten je pogled na silnega in mišičastega moža, ki je suženj takih otožnih razpoloženj. Mogoče, da je poklican in tudi sposoben, da bi vodil sto podrejenih v velikem podjetju, ustvarjal je za velike stvari — toda vse dneve je vkovan v okove svojega mrkega razpoloženja ter je žrtve zlih duhov, ki bi jih mogel v petih minutah vse zadušiti, ako bi si bil v svesti svoje sile.

Mož, ki ga imajo brez vsakega odpora v oblasti njegovega razpoloženja, ne more nikoli zavzemati vodilnega, odgovornosti polnega mesta, kjer je vse odvisno od hitrih in samostojnih odločitev. Ta ali ona stvar se mu zdi enkrat lahka, enkrat težka, enkrat ugodna, enkrat neugodna, kakor je pač razpoložen. Danes je ozkosrčen in se zavzema za to, da bi se pri podjetju pretirano varčevalo, jutri je zavzet za razširjenje podjetja — in tako gre to pri njem sedaj sem, sedaj tja. Ako mu upade pogum, vpliva to v visokem oziru na njegovo razsodnost in mnogi ljudje so v stanu, pod vplivom strahu izvršiti največje neumnosti. Ako si ne more več pomagati ter ne veš ne kdo, na kam, je to zlo, ki pomenja, da nisi dovolj jak, da bi si napravil razumen načrt in ga izvršil čim boljše, kakor bi bilo to primerno dotičnemu trenutku. Odločati se namreč smeš le tedaj, kadar si hladen in miren.

Da bi se pravilno posluževal svojega razuma in svoje razsodnosti, ni mogoče, ako je tvoj duh zatemnjen od strahu negotovosti ali potrtosti. Pod nobenim pogojem se ne smeš ravnati po tem, kar ti v takem stanju pride na um. Mir, ravnotežje in veselo razpoloženje so neobhodno potrebni, ako hočeš misliti pravilno.

Vzrok, da toliko ljudi nimaa sreče, je v tem, da se odločajo o važnih stvareh v dobi, ko njihov duh ni dobro razpoložen. Karkoli je bilo začetno pod takim pritiskom, navadno ni nič vredno. To česar nam je potreba, ako nenamoma zaidemo v stisko, je baš previdnost. Ti pa se dobro godi le v hladni glavi, ako je ves duh v ravnotežju.

Darujmo za sokolski Tabor!

čas njunega skupnega življenja, a njega je bolelo, da se ona tega ni zavedala ali pa ceniti ni znala. To mu je povzročalo mnogo tihe britkosti, dasi je moral včasih priznati, da so načela, po katerih je ona živela, pametnejša od načel, po katerih se je dal on voditi v življenju...

Vstavljal se je zopet ob njeni postelji in se znova zazrl v njeno lepo glavico. Ona pa, kakor bi bila čutila njegov pogled, je odprla zopet svoje rosné oči in z ljubeznivim usmevom na ustnih yprajala:

»Pa zakaj mi ne daš spati!«
»O ti zaspanka, ti!« jo je pokaral.
»No, saj bi te ne motil, toda...«
»Kaj torej, kaj?«
»Ali veš, kaj je danes?«
»Kaj neki!«
»Danes je za naju zgodovinski dan!«
»Za naju — zgodovinski dan? Kakšen zgodovinski dan?«
»Pomisli malo! Danes smo 20. maja! Ali se nisi mar pred 25. leti poročila na ta dan?«
»A — na to si se spomnil?« je odvrnila ona nekako začudena.
»No, kaj praviš? Ali se ne spodbodi, da ta spominski dan malo popraznujemo?«
»Čemu?«
»Srebrna poroka ni kar tako!«
»Še nikdar nisva praznovala obletnice svoje poroke, zakaj naj bi jo bledetosa«
(Konec prvega)

FILMSKA EKSPEDICIJA V GORE. Slika kaže filmsko ekspedicijo na svojem poslu v visokih s snegom pokritih gorah.

Kino.

Umor filmske igralkice.

Poročali smo o strahotnem umoru v filmskem mestu Los Angeles, kjer je zobozdravnik dr. Thomas Young na grozovit način umoril svojo ženo, priklupno filmsko igralko Grace Young. Zobozdravnik je bil prijet in je priznal, da je svojo ženo najprej omanil s somnoformom, smrtonosnim plinom, ki se samo še tuptam uporablja pri operacijah. Truplo je nato vrgel v vodnjak, katerega je dal nato zacementirati. Sodni izvedenci so ugotovili, da je bila pokojna Grace živa zakopana. Morilec je omanjen v vodnjak in ga nato zazidal. Po umoru žene je šel zdravnik v vodnjak ter pobral ženi demante in ves nakit. Kakor javljajo listi, je hotel dr. Young spraviti s sveta tudi svojega pastorka in še štiri družinske člane, da pride na ta način do premoženja v znesku poldruga milijona do-

larjev. Proti Youngu se v kratkem vrši razprava. Umor je v filmskih mestih Los Angeles in Hollywood, pa tudi v ostali Ameriki povzročil obilo razburjenja.

Kriza avstrijske filmske industrije.

Avstrijska filmska industrija se nahaja v kritičnem položaju in je pričakovati popolnega poloma. Na eni strani je te razmere zakrivila vlada s previsokimi davčnimi obremenitvami filmskih podjetij, na drugi strani onemogočuje ameriška hiperprodukcija filmov vsako konkurenco. Avstrijska filmska družba »Sascha Film« se je preselila v Berlin, sledila ji pa bodo ostala podjetja.

— Popreje lopov — sedaj filmski star. Ameriški listi poročajo o glasovitem komiku Ben Turpinu, ki šli na eno oko. Ben Turpina je pred 17 leti med družbo vagonov odkril neki režiser in ga porabil za film. Turpina je močno škilil, toda baš to zadaja poanto njegovim filmom. Turpina

igra vedno med lepoticami in v miljeju, v katerem ga publika smatra za budalo. V ostalem igra on filme, ki so izredno bedasti in nesmiselni. Amerikanec ljubi take filme. Kljub svojim 57 letom je Ben Turpin zelo okreten igralec in zdi se kot da ne bi imel več kot 25 let.

— »Universal Pictures Corporation« je eno največjih filmskih podjetij Amerike, čigar predsednik je Carl Laemmle. Družba je imela preteklo leto 26 milijonov dolarjev dobička.

— »Paramount« filmska družba name-rava v New Yorku v reklamne svrhe zgraditi stolp z velikansko, trinadstropno visoko uro.

— Mary Pickford in Douglas Fairbanks, popularna filmska igralca potujeta v kratkem po svetu. Baje tudi v reklamne svrhe!

— Lita Gray je postala mati. Mlada filmska igralka Lita Gray, ki se je preteklo leto poročila z glasovitim filmskim komikom Charlie Chaplinom in o kateri so listi pisali, da mora še v Solo, je poklonila življenju čvrstemu dečku.

Kongres za splošni otroški blagor

Od 24. do 28. avgusta se bo vršil v Ženevi »Prvi kongres za splošni otroški blagor«. Sicer so se že vršili številni mednarodni kongresi za otroško varstvo v Evropi in v Ameriki, toda doslej je bil naslov »Prvi kongres« izbran namenoma, da se posebej povdari značaj te prireditve. Izvolitev Ženeve za sedež kongresa ima namreč namen opozoriti na vlogo, katere pripade Društvu narodov odslej v vprašanji otroškega blaga. Društvo narodov je pred kratkim razširilo delovanje svoje komisije proti trgovini z ženskami in otroci, ker ji je bilo izročeno splošno vprašanje otroškega varstva. Slučajno pridejo v razpravo številne točke, ki spadajo na dnevni red te komisije tudi tekoni kongresa za otroški blagor. Tako morajo seje tega kongresa vplivati na novo delovanje Društva narodov. Na kongresu se bo razpravljalo o higijeni in medicini, socialnem skrbstvu, o vzgoji in propagandi. Delovne bodo tri sekcije. Navzoč bo tudi prof. Pirquet, voditelj vseučilišne otroške klinike na Dunaju, katerega avtoriteta v zadevah otroškega skrbstva je splošno znana. Doslej je prijavljenih na kongres 325 udeležnikov iz 29 dežel. Obeta se torej plodno delo.

IZ NEMČIJE V ČOLNU V INDIJO. Nemec Schott hoče v razločljivem čolnu, ki je napravljen iz gumija in jadrniškega platna priti v Indijo. S svojim čolnom je dospel že v Egipt, od koder se je radi tamkajšnjih nemirov moral vrniti. Schott, ki ga kaže naša slika, se odpravi v kratkem znova na pot in je prepričan, da prispe v doglednem času s svojim čolnom v Indijo.

Brezžično ...

Brezžičnost se je že povsod udomačila. Zadnjič so dali v Londonu brezžični koncert posebne vrste: aparat za sprejemanje zvokov so nastavili v mešanici v rastlinskem vrtu in sicer pred figovo kletko. Bil je ravno čas krmjenja. Moleli so tigru lep kos mesa h kletki, a mu ga niso dali — in lačna zver je začela v vsej tonski lestvici, ki ji je na razpolago, strahovito rjaveti, da je bilo kar groza. Isto so ponovili pri levu, hišni, morski, psu itd. In tuljenje teh zverj so čuli tisoč posetnikov sprejemnih postaj po vsej Evropi. Moralo je biti

res imenito! Obžalujem samo, da nisen tako petičen, da bi si mogel omisliti sprejemni aparat za brezžično telefonijo. Poslušal bi bil ta »koncert« z istim zanimanjem kot pariško opero.

»Koncert« slične vrste bi pa tudi v Ljubljani lahko razposljalj vsako nedeljo zvečer v širni svet, ko se ponoči, ki in piančki tuleč in kruleč vračajo domov. En sprejemni aparat bi postavil na Dunajski cesti za one, ki jo mahajo opetajoč se od Save sem, drugega na Gosposvetski cesti, tretjega pa na Dolenjski ali Zaloški cesti. Zagotavljam Vam, da bi užitek evropskih poslušalcev ne zaostajal za »koncertom« londonske menežarje.

Kakšno bo vreme v juliju?

(Slabi izgledi.)

Znani dunajski profesor K. Zeuger, čigar elektrodinamična teorija ima precej pristašev, prorokuje za julij šest elektrodinamičnih vremenskih motenj, ki nastanejo 6., 12., 19., 25. in 28. julija. Nadalje je Zeuger postavil sledečo prognozo o vremenskih razmerah v juliju: V začetku meseca bo prevladovalo mirno, jasno vreme z naraščajočo temperaturo. 5. in 6. julija je računati na nevihte z izdatnim dežjem. Temperatura bo padla, a v kratkem nastane radi jasnjšega vremena in večjega zračnega pritiska zopet topleje. Okoli 10. in 11. je pričakovati pooblačenje in s tem v zvezi večkratne nevihte z izdatnim dežjem ter po razmerah pač tudi s točo. 12. julija nastane vroče in do 15. julija bo prevladovalo milo, toplo, jasno vreme. Vremenske nevihte dne 10. in predvsem 25. julija bodo sprva povzročile vroče, soparno vreme. Vročina doseže svoj višek. Med 20. in 25. je pričakovati hudih neviht. Nevihte bodo silne, v nekaterih krajih katastrofalne in je pričakovati, da se utrgajo oblaki ter toče. Od 25. dalje se bodo vremenske razmere nekoliko izboljšale. Vsled normalnega zračnega pritiska ponehalo nočni vetrovi. Po nevihtah temperatura pade in po 25. deževni nalivi ne bodo močni. Po komaj enodnevnem lepem vremenu se vreme 28. zopet poslabša. Temperatura ostane na normalni višini. V zadnjih dneh bo zračni pritisk naglo padal, kar bo imelo za posledico nevihte, spremljane po izdatnih nalivih. Dne 29. in 30. julija nastopi deževno vreme. — S temi ne baš prijetnimi besedami konča profesor Zeuger svoje poročilo in zdi se, da bo imel prav.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjuni in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzjavka: Kredit, Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 603 in 806

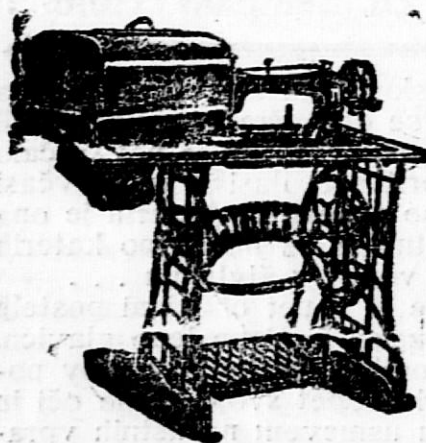
Dežni plašč

moški iz trpežne angleške gumovine tkanine, fina denajske konfekcija Din 270—, damski Din 280— specialiteta »Cover« moški Din 910—, damski Din 880— razpošilja veletrgovina R. STERMECKI, Celje št. 21. Ilustrovani cenik s čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in rezne manufakturne robe pa samo 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500— poštnine prosto. — Trgovci engros cene.

Pozor! Na prodaj Pozor!

v Spodnji Šiški dve lepi stanovanjski hiši z velikima vrtoma in dvajset stavbnih parcel po jako nizki ceni in ugodnih pogojih. Dalje dve dobro vpeljani gostilni in zraven več vinskih sodov. Stanovanje takoj. Kdor nima stanovanja, naj se potruji. Stanovanje zastoj. Natančna pojasnila daje

ANTON ŠTIRN, Spodnja Šiška Kavškova cesta 264

15 letno jamstvo najpopolnejši STÖCKER šivalni stroji s pogreznim transporterjem (grabeljo) z enostavnim premikom je pripravljen za šivanje, vezenje ali življenje

LUD. BARAGA LJUBLJANA Sebeburgova ulica 6/1. 116 T Telefon št. 880

LED A

edino uspešno patentirano in zakon. zavarovano sredstvo proti pleši in izpadanju las ter prhutam. Za eno popolno zdravljenje zadostja škatlja po priloženem navodilu. Dobiva se povsod. Po povzetju za Din 100 (in 10 Din za poštnino) razpošilja Kozmetički zavod LEDA, Zagreb, Nikoličeva 1, poštni predal 35. — Skladišče za Ljubljano: »SALUS« d. d. 113—L

Modni atelje Zofija Gorjanc-Mahnič,

Kopitarjeva ulica 1, v bivši Mahrovi hiši.

Cenjenim damam sporočam, da sem izstopila kot družabnica iz torbke Z. Gorjanc & Co., Sv. Petra cesta, in pod gornjim naslovom otvorila svoj atelje za klobuke. Imam vedno v zalogi najnovejše modele klobukov, priporočam se pa tudi za vsa popravila, ki jih bom izvrševala točno in solidno. Zahvaljujem se cenjenim damam za dosedanje naklonjenost in se priporočam za naprej. Spretnost in fin okus jamčita za dobro postrežbo.

2168

Zofija Gorjanc-Mahnič.

Bačka Potiska Kreditna banka d. d. u Starom Bečeju (Bačka)

PRODAJE svojo najbolje urejeno livnico i fabriku za izradjivanje sva-kovrsnih metalnih predmeta sa svom sirovinom, polupreradjenom i gotovom robom. Predavaće se sve zajedno, ili zasebno uredjaj fabrike, zasebno sirovina, i zasebno polupreradjena i gotova roba. Sva potrebna izvešća daje gornja banka, gde se i prodavajuci predmeti mogu videti.

Posrednici se posle konačno obavljenog posla nagradjuju.

UPRAVA.

I. opšti veliki vašar i izložba u Subotici od 22. do 31. Avgusta 1925.

Na Subotičkom Velikom Vašaru i Izložbi će učestvovati osim Vojvodjanske poljoprivrede, zanatstva i industrije, i poljoprivrede, zanatstvo i industrija iz cele naše zemlje. Učestvovali i inozemstvo sa produktima, koje mi ne izradjujemo, ili ih ne izradjujemo u dovoljnoj količini. U poljoprivrednem delu ču naročito biti lepo zastupljeno tuzemstvo, a i inozemstvo sa prvoklasnom stokom za priplod, kao i svim najnovijim i najmodernijim traktorima, plugovima za oranje. — Za vreme izložbe će biti priredjene utakmice u oranju, konjske trke, razni kongresi itd.

Za ovaj vašar i izložbu je veliko interesovanje, kako u tuzemstvu, tako isto i u inozemstvu, i to ne samo medju izlagacima, nego i medju protrošacima-posetiocima.

Tražite prospekt!

Za industrijsku izložbu primaju se prijave do 15., a za poljoprivrednu do 31. jula. Legitimacije za ovaj vašar-izložbu, kod svih Trgovačko-Industrijskih komora u zemlji, kao i kod Trgovačkih Udruženja i Banaka. U inozemstvu pak kod svih Predstavništva i Konzulata Kralj. S. H. S., Trgovačkih Komora, Agencija i Banaka.

Legitimacije za posetioce iz tuzemstva staju Din 30.—, a za posetioce iz inozemstva Din 60.—.

Na željeznica kaka za posetioce, tako i za izloženu robu važi popust od 50 od sto.

Vašar-Izložba će se održati na Paličkom putu, na prostoru od 36.000 m². Svaki poljoprivrednik, industrijalac, zanatlija i trgovac, treba da iskoristi ovu priliku i učestvuje na ovom vašaru, jer će ovo biti prvi vašar-izložba ove vrste u našoj zemlji. Stanovi osigurani.

Nedaleko od samoga mesta izložbe, nalazi se čuvana klimatična banja Palič.

Prijave se šalju:

Upravi I. opšteg velikog vašara i izložbe u Subotici.

136/3

Telegram-adresa: IZLOZBA. — Telefon 302

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bričelj, Dunajska c. 10, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 1798

Kuverte

priporoča Narodna tiskarna

Stroji za slaščičarne

enodvovaljni, enotrovaljni mešalni stroji, stiskalnica za kekse, stroji za drobljenje (ribanje) trilevna peč za pečenje s sušilnikom in peč za vafeljne z 10 kleščami, vse v dobrem stanju, SE PRODA.

Schokoladefabrik Candia Graz-Eggenberg.

Damske obleke

moderne, cezir, de- len, krep, froter — Din 80— do 170—, BLUZE: cezir, opal, etamin Din 50— do 150—. Predpaski in otroške/obleke ter razno manufakturno blago nudi po jako nizkih cenah trdka:

F. in J. Gorčičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si izložbo!

123-L

Mehanično umetno vezenje

perla, zastorev, monogramov, oblek, bluz itd. v ploščatem in verižnem vobdu, madeira, richelle z belim in najrazličnejšim materijalom. — Entljanje, predtiskanje.

MATEK, Ljubljana, poleg hotela »Strukelj«.

18-L

134-L

Najboljša

„PUCH“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobila le pri

Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7

Makulturni papir

à kg Din 5.—

prodaja

uprava Slovenskega Naroda

Otvoritev Tillerjevega doma v Logarski dolini

Na Vidovdan 28. junija je Savinska podružnica SPD otvorila svojo novo planinsko zgradbo v Logarski dolini. Udeležba pri svečanosti je bila naravnost ogromna. Toliko avtomobilov, vozov in kolesarjev se ni videla Logarska dolina.

Otvoritveni govor je imel podružnični načelnik Fran Kocbek. V svojem govoru je podal razvoj turistične v Savinski planini ter orisal zasluge, ki se jih je pridobil za zgradbo tega lepega planinskega doma sodni svetnik Tiller. Med drugim je govoril o izgradnji gornjeplanske gredbe je proglasil dom za otvoren, nakar je padla zavesa z napisne table na domu in načelnik je izročil dom turistovskemu prometu. Za Kocbekom je govoril načelnik mariborske podružnice dr. Kenjor, ki je v svojem govoru poudarjal pomen te nove postojanke za slovensko planinstvo. Sodni sv. Tiller se je ginjen zahvalil za čast, da se je planinski dom krstil na njegovo ime, razpravljaj o važnosti turistične za povzdigo tujskega prometa v Savinski dolini, se zahvali vsem, ki so s svojim delom ali s svojimi prispevki omogočili zgradbo tega planinskega doma ter končal svoja izvajanja z besedami: »Bog živi te krasne planine, to divno dolino, to kočjo in prijatelje planinstva.«

S temi govori je bila oficijelna svečanost otvoritve končana in pričela se je animirana planinska zabava z godbo in petjem. Vsi udeleženci so se vpisali v spominsko knjigo in položili svoj dar za nov planinski dom. V gostilni, sladščičarni in kavarni so se gnetli turisti, ki so jim stregle gospodice iz Gornjega Grada, Luč in Solčave. Da je prireditev tako lepo uspela, je

predvsem zasluga načelnika Kocbeka, odbornikov Vrtovca in Zdošiča, gospoda in gospe Boltin, g. Rozin iz Luč, g. Trobeja iz Gornjega Grada in g. Diehla ml. iz Celja. Prireditev je imela lep gromotni uspeh. V domu bo skupno s Piskernikovim zavetiščem oddel planincem na razpolago 10 sob z 32 posteljami ter skupno ležišče s 26 posteljami.

Zagreb - Split v 14 urah

K otvoritvi proge Gračac-Knin. Meseca julija se otvori železniška proga Gračac-Knin, s čimer bo dokončana cela liško-dalmatinska železnica. Prvi del te proge Ogulin-Plaski se je otvoril leta 1914, drugi del Plaski-Vrhovine leta 1918, tretji Vrhovine-Gospic leta 1920, četrti Vrhovine-Gračac pa leta 1922. Od Ogulina do Knina znaša dolžina proge 223,1 km, od Ogulina do Splita 325,1 km. Na progi Gračac-Knin sta postavljeni za promet samo dve postaji, Zrmanja in Padjene, s 3 tirnicami. Za križanje vlakov bodo rabile križne postaje Cerovac, Malovan, Pribudič, Plavno in Stara Straža s po 1 tirnico poleg glavne tirnice. Kilometrski, tarife razdalje od postaje Gračac so sledeče: Cerovac 8 km, Malovan 16, Zrmanja 27, Pribudič 35, Plavno 43, Padjene 50, Stara Straža 56, Knin 64 km. Od Gračaca, ki leži 554,8 m nad morjem, se dviga proga do Malovana na 793,8 m, nato pade do Knina na 221,7 m. Največji pad odnosa dvig na tem delu proge znaša 18 %. Najostrejši zavoji na ti progi imajo polmer 250 m. Vse postaje leže vodoravno, razen postaje Cerovac in Pribudič, ki slone za 2,5 %.

Po otvoritvi te proge bo mogoče potovati iz Zagreba s primernim spojem iz Slovenije z brzovlakom ob 6,50 zvečer in prispeti v Split ob 8,45 zjutraj. Torej v 13

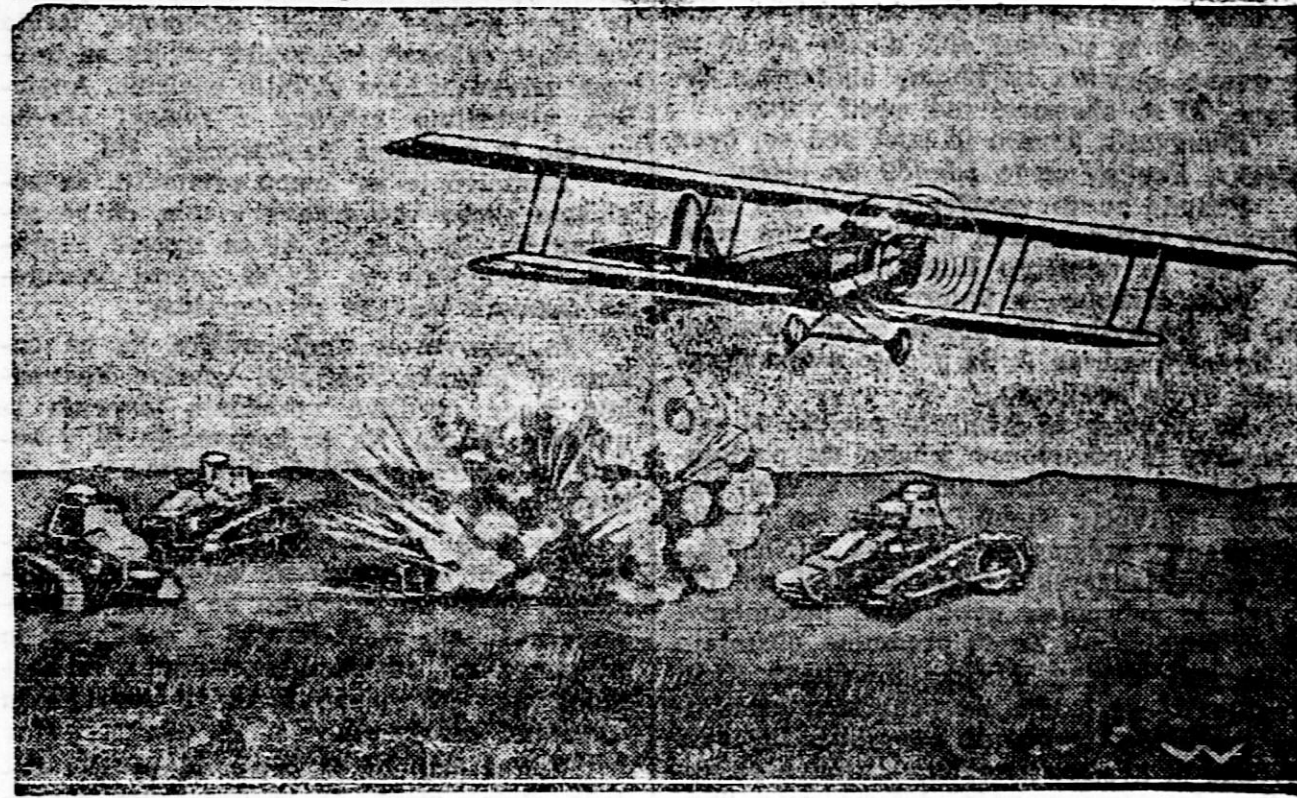
urah in 55 minutah. Iz Splita bo odhajal vlak ob 7,30 zvečer in prihajal v Zagreb ob 9,50 zjutraj. Torej v 14 urah in 20 minutah. Direktni osebni vlak bo odhajal iz Zagreba ob 11,40 zvečer in prihajal v Split ob 4,26 popoldne. Torej v 17 urah 46 minut. Iz Splita bo odhajal isti vlak zjutraj ob 11,30 in prihajal v Zagreb zjutraj ob 6,25. Torej v 18 urah in 47 minutah. Dolžina proge znaša iz Zagreba do Splita 434 km.

Plavajoči otoki v Atlantskem oceanu

Moderna tehnika triumfira. Iz Berlina poročajo o novem velepotepnem načrtu glede zgradbe umetnih otokov v Atlantskem oceanu, ki naj služijo letalom kot pristajališča v zračnem prometu med Evropo in Ameriko. Ogromni načrt je zasnoval ameriški inženjer Armstrong. Namerava zgraditi osem umetnih otokov, oddaljenih 500 morskih milj eden od drugega. To razdaljo lahko danes preleti vsako letalo z lahkoto. Konstrukcija otokov temelji na principu ledenih gora. Plavajoče ledene gore mole kot znano samo deloma iz vode, glavna masa pa se nahaja pod vodo. S tem je podana skrajna stabilnost. Ta temeljni nauk se prenese tudi na umetne otoke. Stiriogata, 135 metrov široka, 400 m dolga in 25 m nad vodno gladino se dvigajoča plošča dobi ogromen podstavek iz železa in betona. Vse skupaj, ki bo zavzemalo 15.000 m², bo ležalo 95 odstotkov pod morsko gladino; da bo kolikor toliko neodvisno od viharjev. Seveda ni računati, da se lahko tak otok prizida na morsko dno. Te postaje za letala bodo plavajoče, zasidrane pa bodo z ogromnimi, več milij dolgiimi kablji. Na otokih bodo delavnice za popravila; restavracije in hoteli. Potniki bodo lahko tam kosili, eventualno tudi prenočili. Vsaka postaja dobi tudi svoj svetilnik. Armstrong je predvsem gledal na to, da se umakne obliju viharjev in megle na severu. Celo potovanje New York-Plymouth ne bo trajalo več kot 30 ur. Cena za vožnjo ne bi bila dražja kot v prvem razredu na parniku.

gres je bil odprt 29. pret. mes. in traja 8 dni. Povabilu so se odzvali številni delegati iz najvažnejših francoskih in inozemskih mest.

Pariz ima deficit 152 milijonov. Bala objavljeni proračun pariskega mesta za tekoče leto izkazuje deficit 152 milijonov. Pravilo, da bo pri sedanjem gospodarstvu, kljub temu, da je štedljivo, prihodnje leto deficit 290 milijonov. Ako se upošteva še razni dolгови, potem ne vedo, kaj početi, da bi se spravil proračun v ravnotežje. Napovedujejo se že za letošnjaj neizplačljive davčine in nove pristojbine.

VOJAŠKI MANEVRI V AMERIKI. Letošnje spomlad je imela ameriška armada velike manevre, menda največje, kar jih je videl svet. Slika kaže letalo, obloženo z bombami, ki iz neznatne višine napada skupino tankov.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitno, dopisovanje ter oglaševanje trgovskega znaka, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10

NARODNA TISKARNA

Ljubljana, Knafleva ul. 5

Izvršuje najceneje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge tiskovine. Telefon št. 304

Službe

Plačilni natak
v kavarniški vajenec — takoj sprejmeta. — Narodna kavana, 2163

Izkušen oglar
išče službo. Nastop takoj. — Ponudbe pod »Ogljar/2096« na upravo »Slov. Narod.«

Kot družabnik
25.000 Din pristopim k poljski trgovini v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Družabnik/2154« na upravo »Slov. Narod.«

Mesarski pomočnik
išče stalno službo. Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod »Pomočnik/2152« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Deklica za vse
aterazna tudi kuhati in paziti nemško, dobi do 1000 službo pri mali družini. Naslov pove upravo »Slov. Narod.« 2150

Hišnik (-ca)
ženjen se išče; dotičnik si želi hišnika, ima pa prednost. — Naslov pove upravo »Slov. Narod.« 2143

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo za špecijirsko trgovino v Ljubljani — se sprejme takoj. — Naslov pove upravo »Slov. Narod.« 2166

Kontoristinja
(blagajničarka) s petletno prakso, vajena tudi v trgovini — želi mesta. — Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Pridrost/2111« na upravo »Slov. Narod.«

Postanski zaslužek
do Din 3000.— mesečno se nudi damam, katere imajo sposobnost med ženskimi svetom za prodajo modernega nakita. Ozira se samo na resne osebe izven Ljubljane. Za odgovor je priložiti znamko za Din 5.— »Mangart«, poštni predal 43. Ljubljana. 2165

Potnik,
dobro vpeljan, išče službo v Sloveniji. — Ponudbe pod Slovenija/2122 na upravo »Slov. Narod.«

Šivilja,
dobra moč — išče stalno službo v modnem salonu. Ponudbe pod »Stalno/2100« na upravo »Slov. Narod.«

Usnjarski strokovnjak,
šolsko izvežban, z dolgoletno prakso, išče službo. Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod »Usnjarska/2107« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Gospodična,
absolventinja slovenske trgovske šole, večja slovenskega in nemškega jezika (začetnica) — išče službo. — Ponudbe pod »Strojepiska/2070« na upr. »Slov. Narod.«

Šofer,
samo ali poročen, dobi takoj službo. Treznost predpogoji. Izkušen mehanik ima prednost. Stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Šofer/2134« na upr. »Slov. Narod.«

Maturant
učiteljskišči išče službo za časa počitnic; gre tudi samo za popoldanske ure. Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod »Maturant/2038« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Strojepiska,
večja popolnoma slovenske stenografije, slovenskega in arborhatskega jezika v pisavi in govoru išče službo kot začetnica v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Stenografinja/2161« na upravo »Slov. Narod.«

Okrajne zastopnike
za Kamnik, Logatec, Kranj, Radovljico, Škofjo Loko, Kočevje, Krško, Brežice — sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji večja zavarovalna družba. Gospodje ali tvrde, ki so dobro vpeljane in so zmogljive prevzeti organizacijo celega okraja, naj pošljejo ponudbe pod »Agilena« in »Publicitas«, d. d., oglasni zavod, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/II. 2056

Mehanika,
prvovrstnega, sprejemem. — Florjančič, Ljubljana, Šelenburgova ulica, 128/L

Mladi pomočnik
kolonijalne struke, vješt pakovanja i otpreme robe, koji je već bio zaposlen u veletrgovinama — traži se za odmah. — Ponudbe pod »Bjelovar. d. d. Bjelovar. 2110

Skladiščnik
špecijirsko stroke z dolgoletno prakso želi sprejeti sedanje mesto. — Nastop po dogovoru. — Ponudbe pod »Skladiščnik/2130« na upravo »Slov. Narod.«

Prikojevalka-directrice
za izdelovalni o perila (ženskega in moškega) — samo prvovrstno moč — se išče. — Ponudbe pod »Perilo/127/L« na upravo »Slov. Narod.«

Deček,
močan in zdrav, se želi izučiti pekarske obrti: najraje na deželi, kjer bi imel hrano in stanovanje v hiši. — Dopise pod »Priden/2095« na upravo »Slov. Narod.«

Kontorist
z večletno prakso, zmožen knjigovodstva, korespondence, strojepisja, večje slovenskega in nemškega jezika — išče stalno mesto. — Ponudbe pod »Stalno/2074« na upravo »Slov. Narod.«

Blagajničarka,
vajena tudi vsakršnega pisarniškega dela — išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Blagajničarka/2069« na upravo »Slov. Narod.«

Ponk
Instrukcij želi absoluten realke. — Naslov pove upravo »Slov. Narod.« 2145

Prodaj
Zelesen štedilnik se prodaja. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod.« pod »Štedilnik/2105«.

Spalnica,
kompletna, se radi odpotovanja ceno prodaja. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod.« pod »Takoj/2101«.

Štelaže in predali
za špecijirsko trgovino (spodnji del dolg 267 cm, širok 50 cm, visok 141 cm) z 21 predali in 7 odlokov za kavo, riž, čisto korjito itd. Zgorajni del 210 cm dolg, širok 42 cm, visok 120 cm s 35 predali. — Edvard Dolenc, Kranj. 2097

Djvan,
dobro ohranjen, fotelj in drugo pohištvo se takoj prodaja. — Ponudbe pod »Djvan/2119« na upravo »Slov. Narod.«

Gosje perje
ter nekaj posteljnega perila prodam. — Ponudbe pod »Perje/2153« na upr. »Slov. Narod.«

Spalnica
(kompletna) in jedilnica, skoraj novo — se radi selitve takoj prodaja. — Dopisi pod »Oprava/2090« na upravo »Slov. Narod.«

Daljnogled,
dobro ohranjen — se takoj prodaja. — Dopisi na upravo »Slov. Narod.« pod »Daljnogled/2102«.

Klobuki! Slamniki!
Popolna razprodaja radi opustitve trgovine! — Samo do konca julija t. l. — Trgovina A. Krejčič, Ljubljana, Wolfova ulica št. 5. 2061

Plašč
(kožuhovinst) in 2 damski obleki za srednjo postavo naprodaj. — Ponudbe pod »Plašč/2151« na upravo »Slov. Narod.«

Slikarsko orodje
in razne barve za slikanje — se ceneno naprodaj. — Dopisi pod »Slikarsko/2160« na upravo »Slov. Narod.«

Dvokolesa,
otroški vozički, pnevmatika — znižane cene! — Ceniki franko: prodaja na obroke. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 117/L

Kupim
Flavto, dobro ohranjeno, kupim. Dopisi z navedbo cene na upravo »Slov. Narod.« pod »Flavto/2109«.

Opremo
za špecijirsko trgovino v dobrem stanju — kupim. Ponadbe na upravo »Slov. Narod.« pod »Oprema/2133«.

Kostanjev les
za tanin zopet kupujem za našo tovarno, samo iz dolenskih postaj. Pošljite ponudbe z navedbo množine in cene za franko vagon nakladalne postaje. — Rudolf Zora, Ljubljana. 2164

Fižol
VSEH VRST suhe gobe, repne seme, kumano, mravičjina (tj. ce in druge pridolke kupuje SEVER & Komp., LJUBLJANA. — Cene splošno na zahtevo. 184

Voz
zapravljivček — dobro ohranjen — se kupi. — Dopisi pod »Zapravljivček/2132« na upravo »Slov. Narod.«

Lokali
Trgovina se išče v najemu v mestu ali kje na prometnem kraju na deželi. — Dopisi pod »Dobra trgovina/2157« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Iščem lokal
v sredini mesta ali na prometni cesti. Plačam dobro. — Ponudbe pod »Lokal/2080« na upravo »Slov. Narod.«

Pekarna
s stanovanjem v mestu ali na deželi se išče v najemu. — Dopise pod »Pekarija/2127« na upravo »Slov. Narod.«

Trgovski lokal
s prostornim skladiščem v palači »Vzaimepo sojilnice ob Miklošičevi cesti se za 1. avgust 1925 odda v najem. — Pojasa rila je dobiti pri ravnanju telstvu posojilnice. 2123

Neprimičnine
Staro hišo kupim v sredini Ljubljane, brez posredovalcev, ki obsega vsaj dva manjša trgovska prostora in eno skladišče za šest vagonov prostora. Ponudbe pod »Plošina/130/L« na upravo »Slov. Narod.«

Posojila
15.000 dinarjev posojila iščem za dobo dveh let proti dobrim obrestim. Garancija dobra. — Dopisi pod »Posojilo takoj/2158« na upr. »Slov. Narod.«

Dopisovanje
Ženitna ponudba. Vdova, sama, dobro situirana, želi poročiti starejšega uradnika. — Dopisi pod »Nada/2142« na upravo »Slov. Narod.«

Katera ločena žena
ali samostojna gospodinja želi znanstva s mladim gospodom v svrhu skupnih izprehodov. — Dopisi s polnim naslovom pod »Takojšnje znanstvo/2156« na upr. »Slov. Narod.«

Znanja želi
mlad dobro situiran gospod z istotako gospodinjno. — Ponudbe pod »Rudi/2118« na upravo »Slov. Narod.«

Mladenč,
Slovenec, bivajoč v Ameriki, želi znanstvo z gospodinjno v starosti 18 do 22 let v svrhu ženitve. — Dopisi pod Amerika/2121 na upravo »Slov. Narod.«

Rande
v Kozlovi dolini v gozdu šišenskega hriba je v soboto 4. t. m. zvečer pri kresu, godbi, polni luni, ognjemetu in paviljonih. — Vstopnine ni! — Ciril-Metod. 2141

Dvigni pisma
v upravi »Slov. Narod.« A. B. 370/1730; Empire ali Biedermayer 1593; »7297«; »Pridnost 2111«; »Stalena«; »Turist«.

Iščem stanovanje
2-3 sob s kuhinjo v mestu. Plačam dobro. Ponudbe pod »Stanovanje/2124« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Dve mesečni sobi
s separatnim vvhodom in električno razsvetljavo v sredini mesta iščem za takoj. — Ponudbe pod »Sobi/2159« na upravo »Slov. Narod.«

Sobo s hrano
v sredini mesta — išče uradnika; gre event. kot sostanovalec — samo k boljši družini. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda.« 2162

Velika soba
meblirana, v sredini mesta se odda s 15. julijem samo solidnim gospodom. Poizve se: Gledališka ulica št. 10, II. nadstropje, stopnice desno, vrata 9. 2167

Prazno sobo
s kuhinjo išče s 15. julijem zakonski par brez otrok; v mestu ali zunaj mesta. — Ponudbe pod »15. julij/2103«.

Stanovanje
v Mostah (3 sobe in kuhinja) — zabojem z enakim v mestu. — Ponudbe pod »Zamenjava/2092« na upravo »Slov. Narod.«

Priporočamo oglaševanje v „Slovenskem Narodu“
ki je najstarejši slovenski list in ga čita mnogo, gojbrno občinstvo v Ljubljani, po vsej Sloveniji in v inozemstvu. Razširjen je naš list zlasti v vseh gospodarskih in meščanskih krogih. Mali oglasi v „Slovenskem Narodu“ so po obsegu največji in najbolj čitljivi, zato imajo prav povojljno uspehe.

Stanovanje
ene sobe s kuhinjo išče državni uradnik za takoj. Najemnino plača za šest mesecev vnaprej. — Ponudbe pod »Takojšnje stanovanje/2072« na upr. »Slov. Narod.«

Stanovanje
treh sob in kuhinje, ki pa je še v surovi izdelavi, se odda v najem. Reflektant, ki je voljan stanovanje dovršiti, dobi isto po dogovoru za nekaj let brezplačno v najem. Stanovanje se nahaja v Zg. Šiški ob glavni cesti v novi hiši. — Ponudbe je poslati pod »Stanovanje takoj/2053« na upravo »Slov. Narod.«

Razno
Suhe gobe M. GERSAK, Ljubljana, Kongresni trg 10. 129/L

Izgubila se je
večja vsota denarja. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slov. Narod.« 2155

Solne pege,
mozolje, bradavice, kurja ocesa — odpravijo prvorstni recepti. — Pismo priložiti 10.— Din pod značko Preizkušeni/137/ ter poslati na upravo »Slov. Narod.«

Špago, dreto
in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču »Konopnja« Ljubljana, Gosposvetska cesta 2. 103/n

Damske plašče
in kostume po meri izdeluje v najkrajšem času krojaštvo J. Kvas, Florjanska ulica 3. — Delo solidno, ceno nizke. 2093

Tesan, rezan in okrogl les, drva in ogelje
ponudite trdki »AGE KO«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27. — Rabi mo tudi večjo množino jelovih hlodov za celulozo (Schleifholz) obeljenih v dolgotrajno 1.05 do 1.08 m, premer 10 do 35 cm. 2144

Izjava.
Podpisani izjavljam tem potom, da nisem plačnik za svojo ženo Angelo, ter ne priznam nikakih dolgov, katere je ali bi ona na moje ime naredila. Ljubljana, 3. VII. 1925. Ivan Kordiš, Ljubljana, Vegova ul. 2. 2149

Predtiskanje
ročnih del najmodernejših vzorcev po izvanredno nizkih cenah. — Predškofijo 1/I. 61/L

Pristni, naravni malinovec
z najboljšim sladkorjem vkuan — v steklenicah in sodčkih — na drobno in veliko — nudi Lekar na d. G. Piccoli, Ljubljana. 108/L

Otroški vozički
dvokolesa, motorji, pnevmatika — najceneje! — Sprejemajo se vsa popravila. Prodaja na obroke; ceniki franko. — »TRUBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 107/L

Dvokolesa,
motorji, otroški vozički, pnevmatike — najceneje prodaja na obroke, ceniki franko — »TRUBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 132/L

VSAKOVRSNE KLOBUKE
Nakitene od Din 120.— naprej pri STUCHLY, MASCHKE, Ljubljana, Zidovska ulica. 69/L

Pstl Patent 25381
Samo »LUCIFER« uničuje trajno stene (škurke!) — Winter, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35, — Medic, Maribor, Gosposka 23. 118/L

Antično pohištvo
za: spalno sobo, salon in gospodsko sobo (Herrens zimmer) delno ali kompletno se kupi. Ponudbe z označbo sloga pod šifro »Empire ali Biedermayer 1593« na upravo »Slovenskega Naroda.«

Antikvitete
(starine) in tudi celo zapuščine — kupujem po najvišjih cenah. — Ponudbe z natančnim opisom predmetov in označbo cene je nasloviti na Julij pl. Huebmershofena Silbernagl, Ilica 131 a, Zagreb.

Prodaj klavir.
Gleda kakovosti pove Jurasek, Ljubljana, Wolfova ulica. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda.« 1569

Gospodarstvo

Izvozne in uvozne zabrane pred Ligo narodov

Koncem maja t. l. se je vršil v Zenevi sestanek ekonomskega komiteja Lige narodov, da prouči vprašanje izvoznih in uvoznih zabran in da tozadevno zaključi eventualne predloge za Ligo narodov. Slo je na tem sestanku za takozvane ekonomske izvozne in uvozne zabrane, ki imajo izrazit ekonomski in zaščitni cilj, dočim so se iz razprave izpuštile takozvane higijske zabrane, ki so obstojale tudi pred vojno.

Ekonomske zabrane so imeli več seji brez uspeha. Končno se je odločil do jeseni. Pobudo za to vprašanje je dobila Liga narodov, kakor se zdi, od italijanske strani. Nato je tajništvo Lige narodov izdalo na člane cirkular, v katerem poziva države, da dostavijo Ligi spisek svojih uvoznih in izvoznih zabran in da podajo o tem vprašanju svoje mišljenje.

Na cirkular je tajništvo prejelo 21 odgovorov. Iz odgovorov izhaja, da obstajajo izvozne in uvozne zabrane v vseh državah. Največje število zabran so uvedle takozvane premagane države (Nemčija, Avstrija, Madžarska, Bolgarska). V teh državah je zabranjen uvoz vseh predmetov, ki so nepotrebni. Za te predmete obstajajo samo individualna uvozna dovoljenja. Celo Anglija, ki se izdaja za pobornico absolutno svobodne trgovine, uporablja izvestne izvozne in uvozne zabrane. Zanimivo je nadalje, da postopa naša država zelo liberalno in da obstajajo pri nas samo 2-3 zabrane in da ne prakticira zabran ekonomskega značaja.

V drugi vrsti navajajo odgovori sledenče. Pri premaganih državah se pojavlja zahteva revizije mirovni pogodbe. Za zabrane navajajo kot razlog obveze mirovni

pogodb. Zabrane bodo po zahtevi teh držav ostale tako dolgo, dokler se mirovne pogodbe ne izpreme ali pa ne ublažijo tozadevne določbe.

Pri ostalih državah so razlogi drugačni. Švica se opravičuje, da potrebuje uvozne zabrane, ker sicer izgubi gospodarsko ravnovesje. Francija zabranjuje poglavito iz valutnih momentov. Belgija se boji poplave z blagom iz držav s slabo valuto. Češkoslovaška zabranjuje uvoz, ker je ba je njen položaj povsem izjemen. Italija vzdržuje zabrane, pristavlja pa, da so povsem naivne in brez globljih posledic. Angleška utemeljuje zabrane z razlogi »glavne morale in nelojalne konkurence«. Itd.

Zanimivo je na koncu pristaviti, da soglašajo skoro vse države v tem, da so zabrane škodljive in da bi se morale odpraviti. Pristavljajo pa, da za enkrat neurejene razmere tega še ne dopuščajo.

Iz odgovorov sledi nadalje, da za enkrat ni mogoče zaključiti splošne konvencije glede ureditve vprašanja izvoznih in uvoznih zabran. Na to konvencijo bi v sedanjem trenutku pristale kvečjemu 2, 3 države, kakor Litvanska, Estonska itd.

Po drugi strani navajajo skoro vse države, da bi bilo ukinitve zabran brezpredmetno, če bi se istočasno ne uredilo vprašanje zaščitnih carin, ker se z zaščitnimi in prekomernimi carinami onemogoča mednarodna trgovina enako kakor z uvoznimi in izvoznimi zabranami.

V tem pogledu je Švica odgovorila sledenče. Švica meni, da je vprašanje zabran v najtesnejši zvezi z vprašanjem carin. Zabrane in carine služijo zaščiti nacionalne delavnosti. V rednih razmerah so carine prikladnejše, v izrednih časih pa so umestnejše zabrane. Odnosno konvencija bi morala urediti obe vprašanji, kar pa je zelo težavno, ker se carinska vprašanja rešuje-

jo samo z bilateralnimi dogovori, nikoli s splošnimi.

Iz tega izhaja, da ekonomski komite tudi v jeseni ne bo imel sreče pri tem vprašanju in da ga bo moral odložiti ad calendar graecas. Vprašanje samo pa je simpatično in bo v bodočih desetletjih postalo vsakomur aktualno vprašanje mednarodne gospodarske zakonodaje.

—g Kako ohraniti sadni most ali vino vse leto brez alkohola v sodih je zelo važno gospodarsko vprašanje, ki more zanimati vsakogar. Dne 6. julija pride g. U. Eggenberger iz Švice ter bo predaval v ponedeljek in torek (obakrat ob 19. uri) v dr. Krekovi gospodinski šoli (Selenburgova ulica 1.). Z ozirom na važnost tega problema se vabijo vsi zainteresirani, da se teh predavanj udeležijo. Praktični poskusi se bodo vršili v torek, sredo in četrtek. Vstop vsakomur prost. Udeležbo pa je prijavit do 18. ure v ponedeljek pisarni »Svete vojne« na Poljskem nasipu 10., kjer dobi vsak udeleženec brezplačno vstopnico, brez katere pa brezpozorno vstop ne bo nikomur dovoljen.

—g »Bankarstvo«. Izašla je sveska za julij, ovog velikog ekonomskega časopisa, koja imade biran sadržaj naročito u pitanjima naših ekonomskih odnosa sa inostranstvom. Pored ostaloga, nalazimo tu slijedeće originalne rasprave: Ljubomir St. Kofler: Naša koncentracija kapitala i njene pouke; Vaso Ristić: Stanje privrede u Bosni i Hercegovini; Dr. Vidan O. Blagojević: Kampanja za vanstečajnu prinudnu nagodu; Dr. Radivoj Walter: Prinudna nagoda izvan stečaja de lege lata i de lege ferenda; Nikolaj Samson - Himmerstjerna: Stosunki ekonomične poljske jugoslovijske (Ekonomske odnose između Poljske i Jugoslavije); Ing. Konstantin Čutuković: Harmonija socijalnih funkcija; Milan Milčić: Ekonomski odnosi između Rumunjske i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; Karl v. Erney:

Ungarisches Bankwesen und sein Interesse für Jugoslawien und Balkan (Mađarsko bankarstvo i njegov interes za Jugoslaviju i Balkan); Celso D. de Barrios: La emigración a la Republica Argentina (Emigracija u Republici Argentini); Dr. Franjo Pavlič: O naplati naših potraživanja kod poštanskih štedionica u Beču i Budimpešti; Jacques Jonathan: Les relations économiques entre la République Brésilienne et le Royaume des Serbes, Croates et Slovenes (Ekonomske odnose između Brazila i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca); J. Matulić - Zorinov: Les relations commerciales entre Chile et Yugoslavia (Ekonomske odnose između Chile i Jugoslavije); Dr. Mirko Kus - Nikolajev: Teorija i načela socijalizacije IV.; Ivo Randić: Nedade osiguravajućih zavoda; Važna privredna pitanja u godini 1924: Gledište Narodne Banke Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; zatim bibliografski pregled iz pera Dra. Vidana O. Blagojevića, Itronika itd. — Godišnja pretpata 200 dinara, a šalje se administraciji »Bankarstva« u Zagrebu, Marovska 30.

—g Sestanek saveza producentov sladkorne repe. V prvi polovici julija se vrši velik sestanek saveza producentov sladkorne repe, ki mu bodo prisostvovali predstavniki iz cele države. Na konferenco so pozvani tudi predstavniki zemljoradniških organizacij ter predstavniki drugih socijalnih in humanih organizacij. Na sestanku bodo razpravljali o nastopu proti sladkornemu kartelu.

—g Neuspehi razgovorov glede jadranske tarife. Konferenca mađarskih, jugoslovenskih in italijanskih železnice glede povoljne jadranske tarife je odgođena na nedolgočas. Ker se ti brezuspešni razgovori vlečejo že dve leti, je sklenilo mađarsko zastopstvo, da predlaga mađarski vladi, naj mađarsko zunanjo trgovino napelje na Hamburg in naj tozadevno razgovarja z Nemčijo.

—g Dobave raznega železnega materijala. V pisarni Dravske artiljerijske radionice v Ljubljani se bo vršila dne 13. julija

t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega železnega materijala. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno na vpogled.

—g Dobava lipovega lesa. Ekonomsko odeljenje Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 14. julija 1925 ponudbe za nabavo 50 kubičnih metrov lipovega lesa.

—g V Franciji obstoja prav živ interes za našo koruzo, žito, perutnino in meso.

—g Važno za mizarska podjetja. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja, da bo komanda V. armijske oblasti v Nišu nabavila za svojo uporabo večje količino pisarniškega pohištva od najnižje do najpriprostejše vrste. Producenti in trgovci te stroške se pozivajo, da vpošljejo svoje kataloge in cenovnike pisarniškega, salonskega in sobnega pohištva iz trdega in mehkega lesa gorinavedni komandi. Pri določanju cene se mora predvideti in vrčnati ceno s prodajo franko vagon železniška postaja Niš in plačanje 4½ za državnu takse in davke.

—g Graški velesejem. Jesenski velesejem v Gradcu se bo vršil letos od 29. avgusta do 6. septembra. Ravateljstvo avstrijskih zveznih železnice je dovolilo za udeležence velesejema tako popust na tovarnih tarifah, kakor tudi 15% znižanje osebnih tarifov na vseh železnicah. Natančnejše informacije dobijo zainteresirani v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, kjer so tudi prijavnice za udeležbo na tem sejmu na razpolago.

—g Ameriški stroji za Nemčijo. Telekom lanskega leta je uvozila Nemčija iz Amerike strojev za 2.590.402 dolarja nampram 753.553 leta 1923. Predvojne številke so segale od 3 do 5 milijonov dolarjev.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

OTON CHRISTOP

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 UNDERWOOD

Naznanjam p. n. občinstvu v mestu in na deželi, da sem **otvorila zajtrkovalnico (buffet)** na vogalu Kolodvorske in Slomškove ulice. Točijo se najboljša dolenska in štajerska vina, med drugimi **čvček iz Golenca** peči kakor tudi vedno sveže pivo. Dobita se turška kava in čaj. Na razpolago **topla in mrazna jedila**. Zjutraj zlasti za tuje **izvrsten golaž**. — Cene zmerno, postrežba točna. Za obilen poset se vljudo priporoča **F. PLAPER**.

Popolnoma varno naložite denar v **Ljubljansko posojilnico** v Ljubljani, Mestni trg št. 6. ker ima že nad **11.000.000 Din** jamstvene glavnice. Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje **najugodnejše**. Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje. Je proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvo. Telefon št. 9. 23 L. Telefon št. 9.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja 22 L.

iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **inozemski premog in koks** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: **Prometni zavod za premog d. d.** v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

Drobilni stroji drobilniki kamena, valjarnice, mlinci, kotalniki (Kollergänge), stroji za sitanje in prebranje. — Stroji za izpiranje in sortiranje peska in kršca. **Hidravlične in mehanske stiskalnice** za cementne, terane in granitne plošče. **Stroji za mešanje malte in betona** L. C. M. cementne barve. **Vsi stroji in oblike** za izdelovanje cementnega blaga. Tvorilnica strojev **Dr. GASPARY & Co., MARKRANTSTADT - LEIPZIG.** Prosimo za obisk. 99-L. Katalog št. 303 brezplačno.

Ivan Jax in sin, Ljubljana Gospodarska cesta št. 2. Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1867. Ustanovljena 1867. Vezanje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šival. strojev. **10-letna garancija.** Pisalne stroje ADLER in URANJA. Kolesa iz prvih tovarn »Dürkopp«, »Styria«, »Waffenrad«, »Kayser«.

Prodaja hiš. V smislu sklepa upniškega odbora se imata v konkurne mase **ODON in AMALIJA KOUTNY** spadajoči hiši na vogalu Aleksandrovo ceste in Beethovnevo ulice prodati **najboljšemu ponudniku.** Pismene ponudbe z označbo kupnine je vložiti najkasneje do 15. JULIJA 1925 na roke upravnika konkurne mase g. dr. Alojzija Kobala, odvetnika v Ljubljani, pri katerem se dobi tudi podrobna Informacija. V hiši se nahajajo veliki trgovski lokali in skladišča, ki bodo početkom prihodnjega leta prosti. Oferte morajo biti sestavljene tako, da so obvezne najmanjše do 15. avgusta 1925. LJUBLJANA, dne 2. julija 1925. 2187 **Uprava konkurne mase.**

ROYAL MAIL LINE Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kraljevino S. H. S. Zagreb, Trg. I. št. 17. Redoviti potniški promet: **Hamburg-Cherbourg-Southampton v New York in Kanado** **Cherbourg-Liverpool-Southampton v Južno Ameriko.** — Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. — Odosava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu. Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami. **Podzastopstva:** Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. — Veliki Bečker, Kralja Aleksandra u. 4. — Bitoli, Bulevard Aleksandra 163. Brzojavni naslov za gori navedena podzastopstva »Reymalpa« **Za Beene, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:** Srpska Prometna banka v Sarajevu in Oržu. Brzojavni naslov: »Prometna banka«. **SPLIT, Diklecijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja.**

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15. Popravila se izvršuje točno in solidno.

J. Stjepušin — Sisak — preporuča najbolje tambura, fice, partitura i ostale potrebšćine za sva glazbala. 21 L.

IV. BRUNČIĆ & Er. REBERNIK pleskarja in ličarja Ljubljana, Karel Kotnikova ulica (baraka za Ledino) se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmerno, postrežba točna. Triletna garancija. 121 L.

Za tiskarne in knjigovoznice. Prodajam stroj za šivanje knjig s sukancem (Zwirn-Heftmaschine), stroj za zlatenje (Vergolde-Pressen), i druge knjigovozne stroje ter črke in linije Pismena vorašana na: **S. Balas, ZAGREB, Duga** ulica 24. 2129 **! Najnovejša iznajdba!** Brez kvantiteta blaga **kemično snajenje** in vsakovrstno **barvanje obale.** **ANTON BOC** 56 L. Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I. nadstr. **Glince-Vič 46**

Teod. Korn, Ljubljana Poljanaka cesta št. 3. krovce, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strojev. Kopalnice in klosetne naprave izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve. 105 L.

ALABASTER GIPS la najboljši, a najjeftiniji! Tražite cijene i uzorke, te pravite probu! **Borivoj Putnik i drug** BEOGRAD, Knez Miletina ulica br. 3. Tel. 26-64 Tel. 26-64

GRITZNER kolesa in šivalni stroji edino elegantni in najtrpežnejši, zato tudi najcenejši pri **JOSIP PETELINC** poleg Prešernovega spomenika

Naznanilo. Naznanjam, da sem **PREVZEL** nanovo urejeno **gostilno, ŠEMPETER** SV. PETRA NASIP št. 71 — ter točim najboljša vina Postrežba z gorkimi in miznimi jedili. Najtopleje se priporočam **IVAN KAJNC.** 2138

Sanatorium Dr. R. Szegő za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija). Dietno liječenje za debeljanje i krepljenje. Prvorazredni zavod za bolesne na srcu, na ovapnenju žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolesti. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Natečaj. Ljubljanska borza za blago in vrednote razpisuje štiri senzalska mesta za blagovni odelek (dve za lesno stroko, dve za deželne pridelke, kolonialno in drugo blago) in eno senzalsko mesto za efektni odelek. Reflektanti se opozarjajo, da morejo položiti metatarski izpit tudi po eventualnem imenovanju v roku, kakor ga predvideva pravilnik za borzne senzale. Detajlirane ponudbe z navedbo referenc naj se pošljejo do 18. julija 1925 tajništvu Ljubljanske borze za blago in vrednote, Kongresni trg št. 9, I. nadstr. (Filharmonija). Za vse nadaljnje podrobne informacije naj se reflektanti izvolijo obrniti na navedeno borzno tajništvo.

Ljubljanska borza za blago in vrednote. Predsednik: **Ivan Jelačin ml. s. r.** 2148 Tajnik: **Dr. M. Dobriča s. r.**

Pri študiju se je prezkusilo, da se početa za domače zdravilo rabljeni obliži za kurja očesa Burgt ustrezajo tudi znanstvenim zahtevam. Pri natančnem preizkusu je »Burgi« z veseljem doznal, da Burgt ne vsebuje škodljivih sestavin, ki bi utegnile povzročiti hudo vnetje kože ali pa celo zastrupljenje krvi, kakor se je pri drugih izdelkih to že pripetilo. Obliži za kurja očesa Burgt ima leko obliko, da učinkovito masa pokrje samo pravo kurje oko, ne dosega pa kože okoli, tako, da se kurje oko odstrani v nekaj dneh brez bolečin. Saj pa tudi vsak fabrikant svojega izdelka ne neguje tako vedno kakor »Burgi«, ustanovitelj družbe »Burgt«, ki je tekom 19 let »Burgt« stalno izboljševal in za delal učinkovitejšega. Družba se torej izborne izkušnje in zahtevanje izrečno Burgt, ki »ga« dobite v vsaki zdravniški trgovini. Tudi vi boste potem govorili tako, kakor oni gospod Bogomir Seifried, ki nam je pre kratkim in Brooklyna (Severna Amerika) pisal: Pred osmimi leti so me silno mučila kurja očesa, po enkratni porabi vašega »Burgt« sem pa izgubil vsa. Ne poznam nič boljšega nego le »Burgt« in ga vsekakor, kdor ima kurja očesa, ne upošteva priporočam. Izdelki Burgt stanejo v zavojih po dva kosa: Burgt-obliži za kurja očesa Din. 9.—, Burgt-obliži podplata Din. 12.—, Burgt-kopel za nogo Din. 10.—, 12 dvojnih zavojev kopeli za nogo Din. 100.— **Burgt d. z. o. z., Freilassing, Bayern.** **Važno!** Shranite! (Nad »evan« sledi)